

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutus
Laskentatoimi

Eveliina Lampainen

Verotus hevosalan yrityksissä

Opinnäytetyö 2019

Tiivistelmä

Eveliina Lampainen

Verotus hevosalan yrityksissä, 42 sivua, 3 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Liiketalouden koulutus

Laskentatoimi

Opinnäytetyö 2019

Ohjaajat: lehtori Tarja Muikku, Saimaan ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa hevosalaa koskevasta välittömästä ja välillisestä verotuksesta. Työhön on etsitty tietoa eri lähteistä ja kerätty kaikki keskeiset ja hevosalaa koskevat tiedot verotuksesta. Työn alussa on esitelty yleisesti hevosalaa sekä verotuksen eri käsitteitä ja Suomen verotusta yleisellä tasolla. Opinnäytetyön toiseen osaan on etsitty verotuksen erityispiirteitä, koska kosketavat juuri hevosalaa ja mihin hevosalan yrittäjän tulisi kiinnittää huomiota. Opinnäytetyön ohessa syntyi myös hevosalan yrittäjille vero-opas, johon on tiivistetty opinnäytetyön sisältö ja nostettu esille tärkeimmät tutkimuksessa esiin tulleet asiat.

Tutkimuksen lähteenä on käytetty kirjallisuutta ja internetlähteitä. Lähteenä erityisen paljon on käytetty Verohallinnon omia ajan tasalla olevia internetsivuja. Tutkimukseen haastateltiin myös kahta hevosalan asiantuntijaa, joilta on saatu tutkimukseen käytännön näkemystä verotuksesta hevosalalla. Tutkimus toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Opinnäytetyön teoriassa kerrottiin ensin hevosalasta ja verotuksesta yleisellä tasolla ja sen jälkeen hevosalan verotuksen erityispiirteistä. Työn teorian pohjalta tehtiin opinnäytetyön liitteenä oleva vero-opas.

Tutkimuksen edetessä esiin nousi erityisesti tulolähdejako hevosalan eri toiminnan muodoissa. Opinnäytetyöhön onkin kerätty verottajan tekemiä rajanvetoja siihen, milloin toiminnan tulot kuuluvat mihinkin tulolähteeseen ja minkä tuloverolain mukaan niitä verotetaan. Arvonlisäverotuksessa esiin nousi erityisesti eri verokantojen käyttö ja opinnäytetyöhön pyrittiin esittämään, minkälaisiin hevosalan palveluihin mitään alv-kantaa sovelletaan.

Asiasanat: tulolähdejako, tuloverolaki, arvonlisäverokanta

Abstract

Eveliina Lampainen

Taxation in Horse Industry, 42 Pages, 3 Appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business Administration, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Accounting

Bachelor's Thesis 2019

Instructor: Ms Tarja Muikku, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied Sciences

The purpose of the study was to find information about the taxation in horse industry. To the study has been gathered information about particularities of income taxation and value-added taxation in horse industry. Also, along with the study was written a guide for entrepreneurs starting business in horse industry.

The information for the study was gathered from literature and from the Internet. One significant source of information were the web pages of the Finnish tax administration. Two interviews of experts on horse industry have also been used as a source for the study. The study was executed as a functional developing task.

The result of the study was that it is very important to know the difference of various sources of incomes and which law applies to what. To the study has been gathered demarcations made by tax authorities. The second thing that come out in the study was using the right VAT rate.

Keywords: source of income, income tax, VAT rate

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Tavoitteet	6
1.2	Tutkimuskysymykset	7
1.3	Teoreettinen viitekehys	7
1.4	Tutkimusmenetelmä	8
2	Hevosala	8
2.1	Yleistä	8
2.2	Työllistäjänä	9
2.3	Hevosalan yrittäjän kustannukset ja investoinnit	10
2.4	Yritystoiminnan muodot	11
2.4.1	Kasvatustoiminta	11
2.4.2	Ratsastuspalvelut	12
2.4.3	Ravivalmennus:	13
2.4.4	Täysihoidtopalvelut	13
2.4.5	Muu palvelutarjonta	14
3	Tuloverotus	14
3.1	Tulolähteet	15
3.2	Tulolajit	15
3.2.1	Pääomatulot	16
3.2.2	Ansiotulot	17
3.3	Eri yritysmuotojen verotus	17
3.3.1	Elinkeinonharjoittajat	17
3.3.2	Maataloudenharjoittajat	18
3.3.3	Elinkeinoyhtymät	19
3.3.4	Yhteisöt	20
3.4	Veronalaiset tulot	21
3.5	Menojen vähennyskelpoisuus	21
4	Arvonlisäverotus	22
4.1	Myynnin verollisuus	22
4.1.1	Verollinen myynti	22
4.1.2	Veroton myynti	23
4.2	Veroprosentit	24
4.3	Ostovähennysoikeus	25
4.3.1	Yleiset edellytykset	25
4.3.2	Vähennysrajoitukset	26
4.4	Oman käytön verotus	26
4.5	Alarajahuojennus	27
5	Verojen ilmoittaminen ja maksaminen	28
5.1	Oma-aloitteiset verot	28
5.2	Ennakkovero	29
5.3	Yrittäjävähennys	29
6	Hevosalan verotuksen erityispiirteet	30
6.1	Tulolähteet hevosalan verotuksessa	30
6.2	Poistot	32
6.3	Arvonlisäverotus	32
6.3.1	Arvonlisäverokannat	32
6.3.2	Säännökset vähennysoikeudesta	34
7	Vero-oppaan tekeminen	35

8	Yhteenveto ja pohdinta	35
	Lähteet	38

1 Johdanto

Tämän opinnäyte käsittelee verotuksessa huomioon otettavia ja verosuunniteluun vaikuttavia asioita hevosalan yrityksissä. Työssä esitellään yleisesti hevos-alaa taloudellisesta näkökulmasta, verotusta sekä hevosalaa koskevia erityisiä säännöksiä verotuksessa. Työssä käsitellään sekä tuloverotusta että arvonli-säverotusta.

Työhön valikoitui verotuksellinen näkökulma, koska hevosalaa koskevaa materi-aalia verotuksesta on hyvin vähän. Hevosalan verotukseen liittyvä materiaali on vanhentunutta, eivätkä ohjeet anna kovin selkeitä ohjeita hevosalalla toimiville yrittäjille. Hevosalaan sovelletaan montaa eri verotuslakia, joten oikean tiedon hakeminen vaatii paljon vaivannäköä ja tietämystä. Rajanveto esimerkiksi EVL:n ja MVL:n välillä on hankalaa. Aloittavilla hevosalan yrittäjillä saattaa puutteellisen tiedon takia jäädä moni asia huomioimatta ja hyödyntämättä.

Työssä tullaan käsittelemään hevosalaa liiketaloudellisesta näkökulmasta. Teo-riaosuudessa esitellään termejä, joihin palataan työn empiirisessä osassa, jossa eri lähteitä hyväksikäyttäen kerätään hevosalan verotuksessa huomioon otetta-via asioita. Hevosalaa käsitellään ensin yleisesti ja syvennyttään sitten tiettyihin hevosalan yritystoiminnan muotoihin ja siihen, millaisia palveluita ne pääasiassa tarjoavat.

Verotusta esitellään teoriaosassa ensin yleisesti. Verotus on jaettu välittömään sekä välilliseen verotukseen ja kummastakin esitellään tarpeelliset termit ja kä-sitteet. Tämän jälkeen hevosala ja verotus yhdistyvät ja pääosin verohallinnon internetsivuja hyväksikäyttäen on koottu alaan liittyviä säännöksiä verotuksessa. Koko työ tiivistyy liitteenä olevaan verotusoppaaseen, joka on tarkoitettu erityi-sesti aloittaville hevosalan yrittäjille ohjekirjaksi verotukseen liittyvissä asioissa.

1.1 Tavoitteet

Työn päällimmäisenä tavoitteena on kerätä hevosalan verotusta koskeva vero-lainsäädännöstä ja muista lähteistä saatava tieto tiivistettyyn ja helppolukuiseen oppaaseen. Oppaaseen listataan kaikki sellaiset olennaiset seikat, joita yritystä tai toiminimeä perustettaessa tulee verotuksen osalta ottaa huomioon. Oppaan

tarkoituksena on siis vähentää epäselvyyksiä ja helpottaa yrityksen perustamista yhden osa-alueen osalta. Opas on hyödyllinen myös pidempään alalla toimineille.

Työn tavoitteena on myös tarttua alalla esiintyviin rajatapauksiin verotuksessa ja löytää säännönmukaisuuksia, millä perusteella mitäkin lakia sovelletaan. Tavoitteena olisi, että oppaaseen kirjoitettava tieto olisi mahdollisimman tarkkaa ja paikkaansa pitävää.

Tuloverotuksen osalta työssä pyritään selkeyttämään, millaisessa liiketoiminnassa mitäkin verolakia sovelletaan, ja miten ne vaikuttavat esimerkiksi poistojen laskemiseen. Arvonlisäverotuksesta työhön tullaan selkeästi listaamaan alv-kannat, joita käytetään missäkin palveluissa ja myös asiat, joita saa arvonlisäverotuksessa vähentää ja mitä ei saa.

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymykset on jaettu yhteen pääkysymykseen sekä kahteen tarkempaan alakysymykseen.

Pääkysymys: Miten eri verolakeja sovelletaan hevosalan yrityksissä?

Alakysymys 1: Mitä asioita tulee verotuksessa ottaa huomioon uutta hevosalan yritystä perustettaessa?

Alakysymys 2: Miten hevosalan verotuksesta saatava tieto voidaan kirjoittaa selkeämmin?

Tutkimuskysymykset ohjaavat työtä ja tiivistävät työn aiheen ja tavoitteet.

1.3 Teoreettinen viitekehys

Työn teoria pohjautuu kahteen erilliseen teoriaan, jotka yhdistetään työssä yhdeksi. Verotuksen teoria on lain malleihin pohjautuvaa ja tarkkaa tietoa. Tähän työhön halutaan poimia ne olennaiset asiat suuresta määrästä verotuksen olemassa olevaa teoriaa, jotka koskettavat juuri hevosalaa.

Hevosalan teoriaa käsitellään työssä liiketoiminnallisesta näkökulmasta. Hevosalan teoria perustuu hevosalan yrittäjien kokemuksiin ja alalla toimineiden henkilöiden tietämykseen alasta. Itse liiketoimintaa käsitteleviä teorialalleja on monia ja työssä pyritään hyödyntämään niistä sopivia malleja.

Keskeisiä käsitteitä työssä ovat muun muassa: välillinen verotus, välitön verotus, arvonlisävero, tulovero, hevosala, maatilatalous. Keskeisessä roolissa työssä on myös eri verolait: maatilatalouden tuloverolaki (MVL), elinkeinoverolaki (EVL) ja tuloverolaki (TVL). Arvonlisäverotuksessa keskiössä ovat eri verokannat.

1.4 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus on laadullinen tutkimus. Tarkoituksena on tulkita ja ymmärtää aineistoa ja poimia sieltä oleelliset tiedot. Opinnäytetyö on myös toiminnallinen, koska sen tuloksena syntyy verotusopas. Oppaan kirjoittamisen prosessista on myös kirjoitettu. Opas on julkaistu opinnäytetyön liitteenä.

Teoriaosuuteen aineisto kerätään pääasiassa eri kirjallisuuden ja internetin lähteitä apuna käyttäen. Sivuilta on tarkoitettu poimia ne asiat, jotka koskevat nimenomaan hevosalan verotusta. Työssä on käytetty lähteenä paljon verohallinnon internetsivuja, koska tiedon on haluttu olevan mahdollisimman paikkaansa pitävää.

Lisää tietoa on saatu myös kahdesta puhelimitse tehdystä haastattelussa. Ensimmäisessä haastattelussa haastateltiin MTK:n hevosasiamies Maarit Hollmenia, joka on työskennellyt hevosalan parissa monia vuosia. Hän on tutkinut paljon hevosalaa ja antanut myös neuvontaa hevosalaan liittyvissä asioissa. Toisessa haastattelussa haastateltiin Suomen Hippos Ry:n talous- ja henkilöstöpäällikköä, Sanna Heinoa, joka tuntee hyvin hevosalan taloudellisen puolen.

2 Hevosala

2.1 Yleistä

Hevosala on monipuolinen ala, joka tarjoaa asiakkailleen elämys-, liikunta- sekä virkistysharrastuksen. Harrastusmuotoja on monia. Hevosharrastusmuotona voi

olla hevosenomistaminen, ratsastus, raviurheilu tai sen seuraaminen. Hevosaharrastajat ovat ikäluokaltaan kaiken ikäisiä ja harrastajissa on sekä miehiä, että naisia. (Pussinen & Thuneberg 2014, 19.)

Suomessa on 35 000 hevosenomistajaa. Hevosta pidetään joko itse omistamassa tallissa tai maksaa tallivuokraa ja saa vastineeksi hevosen hoidon muualla tallissa. Hevosten ylläpitoon kuluu vuodessa hevosenomistajalta tuhansia euroja. Kilpailuhevosen omistajalla rahaa kuluu yli 10 000 euroa. Hevosyritysten asiakkaat ovat valmiita maksamaan laadusta ja hevosen hyvinvoinnista. (Pussila & Thuneberg 2014, 19.)

Suurin osa hevosalan yrityksistä on pienyrityksiä, joissa toiminnasta vastaa usein yrittäjä yksin tai pariskunta. Hevosyrittäjyyden sivutoimisuus on myös hyvin yleistä varsinkin toiminnan alussa. Suomessa on noin 3000 hevosalan yritystä. Kuitenkin hevosalan yrittäjyys on toimintamalleiltaan hyvin laajaa, ja sen takia yritysten kokonaismäärää on vaikea arvioida. Kaikki hevosalan yritystoiminta ei edellytä tallitoimintaa. Hevosalan yritysten tunnusmerkkejä ovat suunnitelmallisuus, jatkuvuus ja riski. (Pussila & Thuneberg 2014, 19.)

Yritysmuodoksi valitaan hevosalan yrityksissä usein toiminimi eli ammatinharjoittajana toimiminen. Siihen vaikuttaa usein toiminnan pienimuotoisuus ja myös se, että yksittäisten tallinpitäjien lisäksi on paljon esimerkiksi kengittäjiä ja ohjastajia, jotka toimivat yksin. Jos toimintaa kasvatetaan, yritysmuodoksi valitaan usein joko henkilöyhtiö tai osakeyhtiö. (Heino 2018.)

Hevosalan kasvu on ollut viime vuosina MTK:n hevosasiamiehen, Maarit Hollmenin, mukaan melko tasaista. 90-luvulla hevosala oli voimakkaassa kasvussa ja kasvun odotettiin jatkuvan. Kuitenkin nyt voimakasta kasvua ei ole havaittavissa. Joillakin toiminnan alueilla kasvusuunta on myös kääntynyt laskuun. (Hollmen 2018.)

2.2 Työllistäjänä

Hevosala työllistää Suomessa koko- tai osa-aikaisesti 15 000 ihmistä. On arvioitu, että pelkästään tallityöt työllistävät 10 000 ihmistä. Suomessa oli vuonna

2017 16 000 hevostallia. Hevosalan yritysten tavallisimmat toimintamuodot ovat ratsastuspalvelut (29 %), karsinapaikkojen vuokraus (17 %), hevoskasvatus (13 %) ja ravivalmennus (9 %). Vuonna 2017 Suomessa oli 74 400 rekisteröityä hevosta. Yrityksiä oli vuonna 2017 noin 3000. (Hippolis 2017, 2; Pussila & Thuneberg 2014, 21.)

Joka neljännellä tallilla, jolla on yritystoimintaa, on palkattuja työntekijöitä. Yleisimmin työntekijöitä on yhdestä kahteen, mutta suurimmilla talleilla palkattuja työntekijöitä voi olla lähes kymmenen. Hevosalan yritysten liikevaihto vaihtelee suuresti. Ratsastus- ja ravivalmennustalleilla liikevaihto on keskimäärin noin 100 000 euroa, kun hevosia on tallissa noin 20. Kasvukeskuksien sisällä sijaitsevilla talleilla liikevaihto ja hevosmäärät ovat 20 – 30 % suurempia. (Pussila & Thuneberg 2014, 21.)

Hevosala vaikuttaa Suomen talouteen myös välillisesti muun muassa erilaisten palveluiden, rehu-, rakentamis- ja varustekaupan kautta. Alalla on myös myönteisiä vaikutuksia talouteen hevosalan tapahtumien kuten ratsastus- ja ravikilpailuiden kautta, joilla voi olla jopa 10 miljoonan euron kokonaisvaikutus tapahtuman lähiseuduille. Tulevaisuudessa hevosala muuttuu, kun hevonen nähdään entistä vahvemmin hyvinvoinnin edistäjänä erilaisissa matkailu-, kuntoutus- ja virkistyspalveluissa. (Hippolis 2017, 3.)

2.3 Hevosalan yrittäjän kustannukset ja investoinnit

Hevoset kuluttavat paljon eri palveluita ja materiaaleja. Hevosen eläinlääkärikulut ovat vuodessa hevoskohtaisesti noin 500 – 1000 euron luokkaa. Varusteisiin kuuluu keskimäärin noin 600 euroa vuodessa. Hevosen kengitykset maksavat noin 70 – 140 euroa kerralta ja hevonen pitää kengittää noin 6 – 8 viikon välein. Jos hevosella kilpaillaan, kustannuksia tulee myös valmentautumisesta ja kilpailuluista. Hevosten hyvinvointiin käytetään myös vuosi vuodelta enemmän rahaa. Hevosille tarjottavat hoitopalvelut ovat viime vuosina kasvattaneet suosiotaan. Hevosille on tarjolla esimerkiksi hierontaa, fysioterapiaa ja saunapalveluita. (SKHL; Pussila & Thuneberg 2014, 22 – 23.)

Hevosalalla toimivan yrittäjän on varauduttava erilaisiin yllättäviin kustannuksiin. Tällaisia ovat esimerkiksi hevosten eläinlääkärikulut, tallin kunnostamiskulut ja mahdollisten uusien hevosten ostamisesta aiheutuvat kustannukset. Hevostallin kiinteitä kustannuksia ovat esimerkiksi vuokra tai kiinteistövero. Muuttuvia kustannuksia ovat esimerkiksi väkirehun kustannukset, johon vaikuttaa suoraan hevosten määrä. Heinän osuus hevostallin muuttuvista kuluista on toiseksi suurin ja sitä kuluu n. 10 kg/ päivä/ hevonen. Heinän hintaan vaikuttaa se, millainen heinävuosi on ollut. Suurin hevostallin kuukausittainen kuluerä on palkkakustannukset. (Piili)

Hevosalan yrityksissä investoidaan paljon. Yksi alalle tyypillisistä piirteistä on sen suuri pääomavaltaisuus. Tallitoimintaa aloitettaessa tarvitaan runsaasti pääomaa rakennuksiin ja hevosiin sekä muihin puitteisiin ja olosuhteisiin. Jo alalla toimivat taas investoivat jatkuvasti ulkoilualueiden kuten tarhojen ja ratsastuskenttien parannuksiin ja kunnossapitoon. Yleisimmät hevosalan yrittäjien käyttämät urakointipalvelut ovat rehunteko, lumityöt sekä erilaiset maansiirtotyöt. Eniten rahaa hevostalliyrittäjillä sitovat uudet tallit ja maneesit, joiden kustannukset ovat satoja tuhansia euroja. (Pussila & Thuneberg 2014, 23 – 24.)

2.4 Yritystoiminnan muodot

2.4.1 Kasvatustoiminta

Hevoskasvatuksen tarkoituksena on tuottaa eri käyttötarkoituksiin sopivia hevosia. Talouden taantuma on näkynyt kasvatustoiminnan vähenemisenä, koska hevosala on suhdanneherkkä ala. Vuonna 2017 varsoja syntyi Suomessa 2920. Yleisin Suomessa kasvatettu rotu on suomenhevonen. Ulkomailta hevosia tuotiin 2645 hevosta. Hevosten vienti Suomesta on hyvin vähäistä, vain noin 200 – 300 hevosta vuodessa. (Hippolis 2017, 9.)

Kasvatustalleilla syntyy uusia varsoja ja siellä pidetään siitoshevosia. Varsat myydään joko heti vierotusikäisinä tai kasvattaja kouluttaa niitä myyntiin tai omaan käyttöön. Pienimuotoinen kasvatustoiminta on yleisintä, mutta sitä

harjoitetaan myös suuremmassa mittakaavassa. Kasvatustoimintaan liittyvät myös oriasemat ja siittolat. (Pussila & Thuneberg 2014, 24.)

Hevoskasvatus on toimintamuotona hevosalalla määrällisesti toiseksi yleisin kar-sinapaikkojen vuokrauksen jälkeen. Yrityksen päätoimintamuotona se oli vuonna 2017 vain joka kymmenennellä hevosalan yrityksellä. Liikevaihto on pysytellyt kasvatustoimintaa harjoittavilla yrityksillä viime vuosina hieman alle 60 000 eu-rossa. Vielä noin kymmenen vuotta sitten hevoskasvatustallien liikevaihto jäi 30 000 euroon. (Hevoskasvattajat 2018.)

Kasvatustoiminnan kasvu on MTK:n hevosasiamiehen, Maarit Hollmenin, mu-kaan pysähtynyt joka rodun kohdalla. Kotimainen kasvatus on alalle tärkeää, vaikka tuonti on myös tärkeää ravi- sekä ratsupuoolella. (Hollmen 2018.)

2.4.2 Ratsastuspalvelut

Ratsastuspalveluita tarjoavat hevosalan yritykset tarjoavat usein pääasiassa rat-sastustunteja. Tuntien ryhmäkoot vaihtelevat yksityistunneista vajaan 10 hengen ryhmiin. Ratsastuspalveluita tarjoava yritys voi hakea Suomen Ratsastajainliiton hyväksyntää, jonka edellytyksenä on tiettyjen laatukriteerien täyttyminen. Suo-messa on 320 SRL:n hyväksymää tallia. Yhteensä ratsastuspalveluita tarjoavia talleja on lähes tuhat. Perinteisten ratsastustuntien lisäksi toiminta voi olla muu-takin, kuten hevosen käyttöä matkailu- ja hyvinvointipalveluissa tai erikoistu-neempia lajeja, kuten lännenratsastus. (Pussila & Thuneberg 2014, 24.)

Ratsastustoimintaa harjoitetaan koko maassa, mutta se on keskittynyt kaupun-kien läheisyyteen. Yli puolet ratsastuksen harrastajista on aikuisia. Yhteensä rat-sastusta harrastaa Suomessa noin 160 000 ihmistä. (Hippolis 2017, 3.)

Ratsastustuntien hinnat vaihtelevat Suomessa 25 eurosta 30 euroon (sis alv). Hinnoissa on alueellista vaihtelua. Uudellamaalla ja erityisesti pääkaupunkiseu-dulla tuntien hinnat ovat korkeampia kuin muualla Suomessa. (Suomen Ratsas-tajainliitto)

Ratsastustoiminnassa on Maarit Hollmenin mukaan havaittavissa kasvua joillakin aloilla. Esimerkiksi ratsastusterapiassa ja sosiaalipedagogisessa

hevostoiminnassa on varaa kasvaa. Hevosmatkailun odotetaan myös kasvavan. (Hollmen 2018.)

2.4.3 Ravivalmennus:

Ravihevosten valmentamisen tavoitteena on osallistua kilpailutoimintaan ja menestyä. Jotta kilpailemaan pääsee, täytyy ohjastajalla sekä hevosen valmentajalla olla Suomen hippoksen kilpailulisenssi. Suomessa on noin 7500 kilpailulisenssin omistavaa ohjastajaa ja valmentajaa. (Pussila & Thuneberg 2014, 24.)

Raviratoja, joilla järjestetään kilpailuita, on Suomessa 43 ja niillä kilpailee vuosittain melkein 7000 hevosta. Ravitapahtumissa käy vuosittain noin 640 000 suomalaista. Ravikilpailut ovat Suomen toiseksi seuratuin urheilulaji. Suomessa kilpailuissa käytetään kahta hevosrotua: suomenhevosia ja lämminverisiä. (Hippolis 2017, 3.)

Hevosasiamies Maarit Hollmenin mukaan ravitoiminta on Suomessa vakiintuneessa tilassa. Merkittävä myönteinen muutos ravitoiminnassa tapahtui peliyhtiöiden yhdistymisen myötä, jolloin veikkausvoittovaroja saatiin enemmän palautumaan takaisin hevosalalle. (Hollmen, 2018.)

2.4.4 Täysihoitopalvelut

Hevosten hoitopaikkoja vuokraavat tallit tarjoavat karsinapaikan ja hevosen päivittäisen perushoidon, kuten tarhauksen, ruokinnan ja karsinan siivouksen. Sopimuksella voidaan sopia tarkemmin palvelun sisällöstä. (Pussila & Thuneberg 2014, 24.)

Tallipaikkojen hinnat vaihtelevat alueittain. Uudellamaalla tallipaikat ovat kaikista kalleimpia ja edullisimpia puolestaan Etelä-Karjalassa. Suomessa tallipaikan voi saada halvimmillaan n. 300 eurolla ja kalleimmat maksavat yli 800 (sisältäen mahdollisen alv:n) euroa kuukaudessa. Hintaan vaikuttaa alueen lisäksi myös tallin tarjoamat palvelut. Maneesi on merkittävin hintaa nostava tekijä. (Pasonen 2015.)

2.4.5 Muu palvelutarjonta

Muita kuin edellä mainittuja hevosalan yritysten tarjoamia palveluita ovat muun muassa ratsu- ja ratsastusvalmennus, hevosten kuntoutus, maahantuonti ja vienti, valjakkoajo sekä hevosen käyttö sosiaali- ja terveystalveissa. Monet yritykset myös tarjoavat palveluita paikan päällä eli he matkustavat eri hevosten ja asiakkaiden luo eri talleille. (Pussila & Thuneberg 2014, 24.)

Monet kunnat, kaupungit, yksityisen terveydenhuollon toimijat ja seurakunnat käyttävät hevosavusteisia palveluita ennaltaehkäisevässä terapiatoiminnassa sekä kuntoutuksessa. Kela korvaa ratsastusterapiapalveluita, jos ne ovat osa vaikeasti vammautuneiden lääkinällistä kuntoutusta. Tulevaisuudessa on odotettavissa, että hevosella tulee olemaan yhä merkittävämpi rooli hyvinvointi- ja kuntoutuspalveluissa. (Hippolis 2017, 11.)

3 Tuloverotus

Suomessa luonnollisen henkilön tuloverotus on jaettu valtion tuloveroon ja kunnallisveroon. Valtion tulovero on yksikkövero ja sen suuruus on säädetty laissa. Se kohdistuu aina tuloon, josta on vähennetty kaikki hankkimis- ja säilyttämismenot. Kunnallisvero on puolestaan jakovero eli sen määräytyy kunnan verovelvollisten yhteisen verotettavan tulon mukaan. Kunnanvaltuusto määrää kunnallisveroprosentin aina vuodeksi etukäteen. Kunnallisveroon liittyvät myös kirkollisvero, jota maksavat kaikki, jotka kuuluvat evankelisluterilaiseen ja ortodoksiseen kirkkoon. Näiden verojen lisäksi luonnollisilta henkilöiltä peritään vielä sairaanhoitomaksu, joka määräytyy kunnallisverotuksessa verotettavan tulon perusteella kiinteän laissa vahvistetun perusteen mukaan. (Andersson, Linnakangas & Frände 2016, 4 – 5.)

Yrityksen tai yhteisön tuloverotukseen Suomessa vaikuttaa sen oikeudellinen muoto. Osakeyhtiö ja osuuskunta ovat itsenäisiä verovelvollisia, joiden tuloa verotetaan osakeyhtiön tai osuuskunnan tulona. Yhteisöillä tuloveroprosentti on 20 prosenttia. Ammatinharjoittajan sekä avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön tulos verotetaan kokonaan omistajayrittäjien henkilökohtaisena tulona. Yrityksestä

saatu yritystulo jaetaan omistajayrittäjän pääoma- ja ansiotuloon. Myös maatalousyrittäjän maataloudesta saama tulos jaetaan pääoma- ja ansiotuloon. (Verohallinto 2016q.)

3.1 Tulolähteet

Verotuksellisen tuloksenlaskennan ensimmäinen vaihe on tulon jakaminen eri tulolähteisiin. Se, mihin tulolähteeseen tulo kuuluu, riippuu tulonhankkimistoiminnan luonteesta. Eri tulolähteisiin jakaminen on ratkaisevaa, koska verotettava nettotulo lasketaan niissä osittain eri tavoin. Lisäksi kunkin tulolähteen menot voidaan vähentää vain saman tulolähteen tuloista. Tulon laskemisessa käytettävät kolme tulolähdettä ovat elinkeinotoiminnan tulolähde, maatalouden tulolähde sekä henkilökohtaisen tulon tulolähde. (Myrsky & Linnakangas 2010, 45 – 46.)

Eri tulolähteisiin sovelletaan eri lakeja. Elinkeinotoiminnan tulojen verotukseen sovelletaan elinkeinoverolakia (EVL), maatalouden tulojen verotukseen maatalouden tuloverolakia (MVL) ja muihin eli henkilökohtaisen tulolähteen tuloihin tuloverolakia (TVL). Lakien soveltamisalojen rajoilla on merkitystä, koska verotettava tulo lasketaan niiden mukaan osittain eri tavoin. EVL:n ja MVL:n suurimmat eroavaisuudet löytyvät jaksotuspuolelta. EVL:n jaksotuksen pääsääntönä on suoritusperiaate ja MVL:ssa se on puolestaan kassaperiaate. (Myrsky & Linnakangas 2010, 46 – 47.)

3.2 Tulolajit

Luonnollisen henkilön tulot jaetaan kahteen tulolajiin: pääomatuloihin ja ansiotuloihin. Kumpaakin tulolajia verotetaan erikseen. Pääomatulosta maksetaan veroa vain valtiolle ja ansiotulosta maksetaan puolestaan sen lisäksi veroa myös kunnalle ja seurakunnalle. (Tomperi 2015, 23.)

Eri tulolähteiden tulos lasketaan erikseen ja jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi tappioiden vähentämisen jälkeen. Tappiot vähennetään aina ensisijaisesti samantyyppisen toiminnan eli tulolähteen tuloksesta seuraavina 10 vuotena. Kuitenkin elinkeinonharjoittajalla ja maanviljelijällä on oikeus vaatia elinkeinotulolähteen ja maatalouden tulolähteen tappioiden vähentämistä jo heti samana vuonna pääomatulolajista. Eri tulolähteistä lasketaan yhteen pääomatulot ja ansiotulot ja niitä verotetaan yhdessä. Korkomenot vähennetään kuitenkin tulolähteittäin. (Tomperi 2018, 30.)

3.2.1 Pääomatulot

Pääomatuloksi luetaan sellainen tulo, joka on joko omaisuuden tuottoa, luovutuksesta saatua voittoa tai muuta tuloa, jota varallisuuden katsotaan kerryttäneen. Tällaista tuloa on muun muassa vuokratulo, voitto-osuudet, metsätalouden pääomatulo, luovutusvoitto ja osa osakeyhtiöstä saaduista osingoista. (Tomperi 2015, 23.)

Jotta saadaan verotettava pääomatulo, veronalaisista pääomatuloista vähennetään tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot sekä muut TVL:n mukaiset vähennykset. Verotettavasta pääomatulosta maksetaan veroa valtiolle 30 % ja 30 000 euroa ylittävältä osuudelta 34 %. (Tomperi 2018, 25.)

Jos verovelvollisen veronalaisista pääomatuloista tehtävien vähennysten määrä on suurempi kuin veronalaiset pääomatulot yhteensä, erotus on pääomatulolajin alijäämä. Laskemalla pääomatuloveroprosentin mukainen osuus samana vuonna syntyneestä alijäämästä, saadaan alijäämähyvitys. Pääomatulolajin alijäämähyvitys saadaan vähentää tietyin edellytyksin ansiotulosta suoritettavasta verosta. Jos alijäämä on suurempi kuin ansiotulojen verotuksessa voidaan alijäämähyvityksenä ottaa huomioon, ylimenevästä osasta vahvistetaan pääomatulolajin tappio. Se taas on vähennettävissä myöhemmin saatavista pääomatuloista. (Tomperi 2015, 24 – 25.)

3.2.2 Ansiotulot

Ansiotuloksi lasketaan kaikki sellainen tulo, joka ei ole määritelty pääomatuloksi tai verovapaaksi tuloksi. Ansiotuloja ovat muun muassa palkkatulot, eläketulot ja osakeyhtiöstä saadun osingon ansiotulo-osuuden veronalainen osa. Veronalaisesta ansiotulosta vähennetään tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot sekä muut lain sallimat vähennykset ja näin saadaan verotettava ansiotulo. Ansiotulosta maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle. (Tomperi 2015, 26 – 27.)

Valtiolle maksettava vero saadaan vertaamalla ansiotuloja progressiiviseen asteikkoon, joka määrittelee maksettavan veron saadun tulon määrän mukaan. Kunnallisvero sekä kirkollisvero määräytyvät tietyn prosentin mukaan. Myös sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja sairausvakuutusmaksu lasketaan ansiotulosta tiettyjen prosenttien mukaisesti. (Tomperi 2015, 27.)

3.3 Eri yritysmuotojen verotus

3.3.1 Elinkeinonharjoittajat

Elinkeinonharjoittajia verotetaan kuten luonnollisia henkilöitä, eli hänen kaikkien ansio- ja pääomatulojensa perusteella. Pääsääntöisesti pääomatuloa on elinkeinotulosta nettovarallisuudelle laskettu 20 % vuotuinen tuotto ja sen ylittävä osuus on ansiotuloa. Kuitenkin se on vähintään saatujen luovutusvoittojen määrä. Kuitenkin verovelvollinen voi vaatia yritystulon pääomatulo-osuudeksi 10 % vuotuista tuottoa. Sama sääntö koskee myös yrittäjäpuolisista, eli pääomatulo-osuus voidaan laskea 10 % vuotuisen tuoton mukaan, jos molemmat sitä vaativat. Yrittäjäpuolisot tai yksittäinen verovelvollinen voivat myös halutessaan vaatia myös koko yritystulon katsomista ansiotuloksi. Elinkeinonharjoittajan kannattaa laskea edellä mainituista vaihtoehdoista verojen kannalta edullisin vaihtoehto. (Tomperi 2015, 30.)

Pääomatulon laskentaperusteena käytetään aina edellisen verovuoden päättyessä ollutta nettovarallisuutta. Nettovarallisuus lasketaan tuloverolaissa säädettyllä tavalla varojen ja velkojen erotuksena. Nettovarallisuuteen luetaan lisäksi

määrä, joka on 30 % verovuoden aikana maksettujen elinkeinotoiminnan ennakonpidätysten palkkojen määrästä. Nettovarallisuus lasketaan taseen perusteella eikä siihen lueta mukaan verovelvollisen yksityistalouteen kuuluvia varoja ja velkoja. Eli vaikka yksityiskäytössä olevia varoja, kuten asunto, olisikin taseen varoissa, ei niitä lasketa mukaan nettovarallisuuteen. Myös muu taseeseen sisältyvä omaisuus, joka ei kuulu elinkeinotoimintaan jätetään laskennan ulkopuolelle. (Tomperi 2015, 30; Tomperi 2018, 31.)

Mietittäessä käytettävää laskentaperusteen valintaa, on se selvitettävä aina tapauskohtaisesti. Yleisesti ottaen, jos tulot ovat alle 45 000, on ansiotulojen vero progressiosta johtuen lievempää kuin pääomatulon. Kuitenkin edullisuusjärjestykseen vaikuttavat muun muassa yritystulon suuruus, nettoverollisuuden ja maksettujen palkkojen määrä sekä mahdollisten muiden ansiotulojen ja niistä tehtävien vähennysten määrä. (Tomperi 2015, 33.)

Yrittäjäpuolisoiden kesken ansiotulo voidaan jakaa työpanosten suhteessa, jos kumpikin on työskennellyt yrityksessä. Pääomatulo-osuus puolestaan jaetaan siinä suhteessa, millainen osuus kummallakin on elinkeinotoimintaan kuuluvaan nettovarallisuuteen. Jos yrittäjäpuolisilla ei ole esittää selvitystä työ- tai pääomapanoksesta, ansio- ja pääomatulo-osuus jaetaan tasan puolisoitten kesken. (Tomperi 2015, 33.)

3.3.2 Maataloudenharjoittajat

Verovelvollisen maataloudenharjoittajan tulos lasketaan MVL:ssa säädetyllä tavalla. Jaettava yritystulo saadaan vähentämällä maatalouden tuloksesta maatalouden aikaisempien vuosien tappiot. Tämä tulo jaetaan maataloudenharjoittajan pääoma- ja ansiotuloksi. Jaettavaan yritystuloon ei lasketa mukaan tilalta otettua sorasta tai muista maa-aineksista saatuja tuloja. (Andersson, Linnakangas & Frände 2016, 178.)

Jaettavasta yritystulosta katsotaan maataloudenharjoittajalle pääomatuloksi määrä, joka vastaa 20 % vuotuista tuottoa maatalouden nettovarallisuudelle, mutta kuitenkin vähintään saatujen luovutusvoittojen määrä. Myös

maataloudenharjoittaja voi, kuten elinkeinonharjoittaja, valita prosentiksi 10 % tai 0 %, mikä voi olla edullisempaa pienituloiselle maataloudenharjoittajalle. Kun yritystulosta on laskettu pääomatulon määrä, jäljelle jäävä osa on ansiotuloa. Jos maataloutta harjoitetaan yhdessä puolison kesken, yritystulon pääomatulo- ja ansiotulo-osuus jaetaan puolisojen kesken. Pääomatulo-osuus jaetaan sen mukaan, mikä osuus kummallakin on nettovarallisuuteen. Jos osuuden suuruudesta ei ole esittää selvitystä, se jaetaan tasan puolisojen kesken. (Andersson, Linnakangas & Frände 2016, 179 – 180.)

Maatalouden nettovarallisuus lasketaan vähentämällä maatalouden varoista velat. Varoihin ei lueta rahavaroja eikä saamisia, maataloustuotantoa varten pidettäviä eläimiä, verovelvollisen omasta maataloudesta saamia tuotteita, maatalouden harjoittamista varten hankittuja lannoitteita, rehuja, siemeniä tai muita vastaavia tarvikkeita. (Tomperi 2018, 190.)

Peltojen, laitumien ja puutarhan ja muiden vastaavanlaisten alueiden arvoksi katsotaan niiden keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna luvulla 7. Verohallitus vahvistaa aina vuosittain kuntakohtaisen keskimääräisen vuotuisen tuoton. Jos maatalousmaahan on tehty salaojitusta, sen arvo on suurempi. (Tomperi 2018, 191.)

Maatilan tuotantorakennusten ja sitä ympäröivän pihamaan käypä arvo lasketaan kertomalla maatalousmaan verotusarvo luvulla 4. Maa- ja metsätalouteen kuuluvan tuotantorakennuksen verotusarvoksi katsotaan tuloverotuksessa verovuoden päättyessä poistamaton rakennuksen tai rakennelman hankintamenon osa. Maatalouden kaluston ja koneiden arvoksi katsotaan verovuoden päättyessä poistamaton omaisuuden hankintamenon osa, mutta ei kuitenkaan enemmän kuin niiden käypä arvo. (Tomperi 2018, 191.)

3.3.3 Elinkeinoyhtymät

Elinkeinoyhtymänä tuloverotuksessa pidetään muun muassa avointa yhtiötä sekä kommandiittiyhtiötä. Elinkeinoyhtymiä ei veroteta itsenäisinä verovelvollisina, vaan ne ovat laskentasubjekteja, joille vahvistetaan elinkeinotoiminnan tai

muun tulolähteen tulos. Vahvistettu tulos jaetaan osakkaille heidän henkilökoh-
taisena tulonaan verotettavaksi niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on yhty-
män tuloon. Tappiota ei kuitenkaan jaeta yhtiömiehille, vaan ne vähennetään
seuraavien vuosien elinkeinotoiminnan tuloksesta. (Myrsky & Linnakangas 2010,
50.)

Yhtiömiesten osuus henkilöyhtiön verotettavasta tulosta voi olla pääomatuloa,
ansiotuloa tai molempia. Tulot lisätään osakkaan mahdollisiin muihin ansio- ja
pääomatuloihin. Yhtiömiehen pääomatulo-osuus lasketaan yhtiön edellisen vero-
vuoden nettovarallisuudesta, mihin on lisätty 30 % edeltäneiden 12 kuukauden
maksettujen palkkojen määrä. Yhtiömiehen pääomatuloa on 20 % hänen osuu-
destaan yhtiön pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta. (Tomperi 2015, 38.)

3.3.4 Yhteisöt

Yhteisö-käsitteellä tarkoitetaan muun muassa osakeyhtiötä, osuuskuntaa, aat-
teellista ja taloudellista yhdistystä, säätiötä, säästöpankkia ja sijoitusrahastoa.
Yhteisön tulovero on 20 % verotettavasta tulosta. Verotulo jaetaan verontilityslain
mukaisesti valtion, kunnan ja seurakuntien kesken. Yhteisöt ovat itsenäisiä ve-
rosubjekteja eli niitä verotetaan niiden omista tuloista. (Myrsky & Linnakangas
2010, 49.)

Osakeyhtiön osakkeenomistajien saamat osinkotulot ovat joko kokonaan tai osit-
tain veronalaista tuloa. Yhteisöt puolestaan voivat saada muilta yhtiöiltä myös
verovapaita osinkoja. Osinkojen verotukseen vaikuttaa se, millaisesta yhtiöstä
osinko on saatu (listattu vai listaamaton) ja kuka on saajana. Luonnollisen henki-
lön listaamattomasta yhtiöstä saadusta osingosta 25 % on veronalaista tuloa siltä
osin, kun se vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 % vuotuista
tuottoa ja 75 % on verovapaata tuloa. Osinkoja verotetaan näin kuitenkin vain
150 000 euroon asti ja sen ylittävästä osasta 85 % on veronalaista pääomatuloa
ja 15 % verovapaata tuloa. Jos osinko yrittää 8 % vuotuisen tuoton määrän, sen
ylittävästä osingosta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa.
(Tomperi 2015, 45; Tomperi 2018, 48.)

3.4 Veronalaiset tulot

Veronalaisia tuloja verotuksessa ovat kaikki elinkeinotoiminnasta rahana tai rahanarvoisina etuuksina saadut tulot. Tällaisia tuloja elinkeinoverolain mukaan ovat esimerkiksi vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuudesta saadut luovutushinnat, vuokraamisesta saadut tulot, työn tai palvelun suorittamisesta saadut korvaukset, osa elinkeinoon kuuluvien osakkeiden osinkotuloista ja rahoitusomaisuudesta saadut voitot. (Tomperi 2018, 85.)

Joitakin tuloja ei kuitenkaan pidetä veronalaisina tuloina. Niistä keskeisimpiä ovat tietyt käyttöomaisuusosakkeiden myyntivoitot, yhtymistä saadut voitto-osuudet sekä pääomasijoituksina saadut suoritukset. Osinkotulot ovat myös tietyin edellytyksin verovapaata tuloa. (Tomperi 2018, 87.)

3.5 Menojen vähennyskelpoisuus

Elinkeinotoiminnan verotettavasta tulosta saa vähentää tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot ja vähennykset. Menojen vähennyskelpoisuuteen ei vaikuta se, tuottavatko ne yritykselle tuloa, mutta ne menojen tulee olla syntyneet tulonhankkimis- tai säilyttämistarkoituksessa. Tavallisimpia tällaisia menoja ovat muun muassa vaihto-omaisuuden, sijoitusomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenot sekä palkat, henkilösivumenot, vuokrat ja mainosmenot. Edustusmenoista vähennyskelpoista on vain puolet. (Tomperi 2015, 91 – 93.)

Seuraavia menoja ei pidetä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvina menoina, eli ne ovat vähennyskelvottomia:

- puolisolle ja lapsille maksetut palkat (yksityiset ammatinharjoittajat)
- verovapaan tulon hankkimisesta aiheutuvat menot
- pääomansijoitusten luonteiset liittymismaksut
- sanktionluonteiset maksuseuraamukset
- konsernituki
- lahjukset ja lahjuksen luontoiset erät
- arvonnimestä maksettu leimavero

(Tomperi 2015, 101 – 102.)

4 Arvonlisäverotus

Arvonlisävero on kulutusvero, jonka maksaa tavaroiden ja palveluiden lopullinen kuluttaja. Lopullisella kuluttajalla tarkoitetaan yleensä yksityishenkilöitä ja kotitalouksia, mutta myös yhtiöitä, jotka harjoittavat vähennykseen oikeuttamatonta toimintaa. Arvonlisävero on tarkoitettu maksettavaksi jokaisessa vaihdannan vaiheessa. Koska tavaroiden ja palveluiden verollisuus on laaja, on säädetty myös laaja ostovähennysoikeus joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Vähennysoikeuden tarkoituksena on estää veron kertaantuminen tuotantoketjussa. Myyjät, jotka ovat verovelvollisia, tilittävät arvonlisäveron myynneistään valtiolle ostajien puolesta. Sen takia arvonlisäveroa kutsutaankin välilliseksi veroksi, koska veron lopulliset maksajat eivät tilitä sitä valtiolle. (Sirpoma & Tannila 2014, 19.)

Arvonlisäveron laskemisessa käytetään niin sanottua vero verosta -periaatetta. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että veron määrä lasketaan tavarain tai palvelun verottomasta myyntihinnasta. Myyntien verosta vähennetään hankinnoista maksettu vero ja erotus tilitetään valtiolle. Arvonlisäverotuksessa on myös muita periaatteita, kuten ns. liityntäperiaate ja neutraalisuusperiaate. Liityntäperiaatteen mukaan pääsuoritteeseen liitännäisestä suoritteesta tilitetään vero samalla tavalla kuin pääsuoritteesta. Neutraalisuusperiaatteella taas tarkoitetaan sitä, että samankaltaisia tuotteita tulisi kohdella samalla tavalla arvonlisäverotuksessa. (Sirpoma & Tannila 2014, 21.)

4.1 Myynnin verollisuus

4.1.1 Verollinen myynti

Pääsäännön mukaan verovelvollisen tulee suorittaa arvonlisäveroa kaikista tavarain ja palveluiden myynneistä. Kotimaan myynnissä tavaroita ja palveluita kohdellaan verotuksessa samalla tavalla, mutta kansainvälisessä kaupassa

niiden välillä on eroja. Tavarana pidetään kaikkia aineellisia esineitä, mutta myös esimerkiksi sähköä, lämpöä ja kaasua. Palvelulla puolestaan tarkoitetaan kaikkea muuta, mitä voidaan liiketoiminnan muodossa myydä. Tavarann myynnillä tarkoitetaan tavarann omistusoikeuden vastikkeellista luovuttamista ja palvelun myynnillä palvelun suorittamista vastiketta vastaan. Myynnistä saatava vastike voi olla muutakin kuin rahaa, esimerkiksi jokin tavara tai palvelu. (Sirpoma & Tannila 2014, 80 – 81.)

4.1.2 Veroton myynti

Koska pääsääntöisesti kaikki tavaroiden ja palveluiden myynti on verollista, yritys voi käsitellä myyntinsä verottomana vain, jos niin on erikseen arvonlisäverolaissa säädetty. Veroton myynti jakautuu kahteen ryhmään: nollaverokantaiseen myyntiin ja kokonaan verottomaksi säädettyyn myyntiin. Ne eroavat toisistaan hankintojen vähennysoikeuden suhteen. (Sirpoma & Tannila 2014, 85.)

4.1.2.1 Nollaverokantainen myynti

Nollaverokantainen myynti on säädetty arvonlisäverotuksen piiriin kuuluvaksi, mutta se on tietyin edellytyksin säädetty verottomaksi. Myynnin verokanta on tällaisissa myynneissä nolla prosenttia. Nollaverokantaista myynteihin liittyneiden hankintojen vero on oikeus vähentää tai saada takaisin palautuksena. Nollaverokantaista myyntiä ovat muun muassa sanoma- ja aikakausilehtien myynti ja yleishyödyllisen yhteisön jäsenlehden painotyö tietyin edellytyksin. (Sirpoma & Tannila 2014, 85.)

4.1.2.2 Arvonlisäverottomaksi säädetty myynti

Arvonlisäverolaissa on säädetty joidenkin tavaroiden ja palveluiden myynti täysin verottomaksi. Suurin osa näistä kuitenkin sisältää paljon tiettyjä edellytyksiä, joiden tulee toteutua, jotta niitä voidaan verottomasti myydä. (Sirpoma & Tannila 2014, 89.)

Verottomiksi säädettyjä myyntejä arvonlisäverolaissa ovat muun muassa:

- kiinteistönluovutukset
 - terveyden- ja sairaanhoitopalvelut
 - sosiaalihoitopalvelut
 - koulutuspalvelut
 - arpajaisten järjestäminen ja välitys
 - luonnonvaraiset marjat ja sienet
 - käyttöomaisuus
 - liittymismaksut
 - liiketoiminnan luovutus
- (Sirpoma & Tannila 2014, 89 – 118.)

4.2 Veroprosentit

Viimeisin muutos arvonlisäverotuksessa käytettäviin prosentteihin on tullut voimaan 1.1.2013. Tällöin prosentit nousivat yhdellä yksiköllä. Suomessa tällä hetkellä käytössä olevat arvonlisäveroprosentit ovat 24 %, 14 % ja 10 %. Yleinen käytössä oleva veroprosentti on 24 % ja sitä sovelletaan kaikkiin niihin verollisiin tavarain ja palvelun myynteihin, joihin ei ole laissa määrätty sovellettavaksi alennettua veroprosenttia. (Sirpoma & Tannila 2014, 120 – 121.)

Alennettua 14 prosentin verokantaa käytetään elintarvikkeisiin sekä rehuaineisiin. Elintarvikkeiksi lasketaan kaikki ruokatavarat, juomat ja muut ihmisen nautittavaksi tarkoitetut aineet. Niihin lasketaan myös niiden valmistukseen käytetyt raaka-aineet, säilöntäaineet, mausteet ja muut lisäaineet. Rehuaineiksi puolestaan lasketaan kaikki rehut ja rehuseokset, niiden raaka-aineet, eläinten ruoaksi

tarkoitettut jäteaineet, rehukala, lemmikkieläinten ruoat sekä lintujen talipallot. (Sirpoma & Tannila 2014, 122 – 123.)

Alennettua 10 prosentin verokantaa sovelletaan muun muassa alla lueteltuihin palveluihin ja tavaroihin tietyin edellytyksin:

- kirjat
- liikuntapalvelut
- kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien sisäänpääsymaksut
- henkilökuljetus
- lääkkeet
- majoitus

(Verohallinto 2017g.)

4.3 Ostovähennysoikeus

Henkilö tai yhtiö, jolla on arvonlisäverollista toimintaa, saa vähentää arvonlisäveron arvonlisäverovelvollisesta toiminnastaan aiheutuvista menoista, joka sisältyy toiselta arvonlisäverovelvolliselta ostetun tavarun tai palvelun hintaan. Vähennys koskee vain ostoja, jos tuote tai palvelu on hankittu arvonlisäverovelvollista liiketoimintaa varten. Arvonlisäveroveroa ei saa vähentää silloin, kun hankinnat tulevat esimerkiksi yrittäjän yksityiskäyttöön tai sellaiseen toimintaan, josta ei vähennyksiä ole oikeus tehdä. (Verohallinto 2017c.)

4.3.1 Yleiset edellytykset

Pääsääntönä arvonlisäverotuksessa on, että arvonlisäverolliseen myyntiin liittyy siihen kohdistuvien hankintojen arvonlisäveron vähennysoikeus. Vähennysoikeuden ideana on saada arvonlisävero vyörytettyä eteenpäin niin, että kukin myyjä maksaa arvonlisäveroa vain tuottamastaan lisäarvosta eli arvonlisästä. (Verohallinto 2016d.)

Jos arvonlisävelvollinen harjoittaa sekä arvonlisäverovelvollista toimintaa, että vähennykseen oikeuttamatonta toimintaa, verovelvollisen on tiedettävä, mihin toimintaan hankinnat kohdistuvat. Arvonlisäverovelvollisella ei ole oikeutta

vähentää niiden hankintojen arvonlisäveroa, jotka kohdistuvat vähennykseen oikeuttamattomaan toimintaan. Jos jokin hankinta kohdistuu sekä arvonlisäverovelvolliseen, että vähennykseen oikeuttamattomaan toimintaan, hankinnan arvonlisävero on vähennyskelpoinen vain siltä osin, kun se kohdistuu arvonlisäverovelvolliseen toimintaan. (Verohallinto 2016d.)

4.3.2 Vähennysrajoitukset

Yleistä arvonlisäveron vähennysoikeutta on rajoitettu arvonlisäverolaissa silloin, kun ostojen katsotaan palvelevan enemmän yrittäjän ja henkilökunnan yksityistä kulutusta kuin varsinaista liiketoimintaa. (Verohallinto 2013e.)

Vähennystä ei saa tehdä, kun hankitaan seuraavia tavaroita ja palveluita:

- asuntona, harrastustilana, lastentarhana tai muuna vapaa-ajanviettopaikkana käytettävät kiinteistöt tai sen käyttöön liittyvät tavarat ja palvelut
- asunnon ja työpaikan väliseen kuljetukseen liittyvät tavarat ja palvelut
- edustustarkoitukseen liittyvät tavarat ja palvelut
- henkilöautot, moottoripyörät ja eräät muut kuljetusvälineet sekä niihin liittyvät tavarat ja palvelut.

Viimeinen kohta ei kuitenkaan koske myytäväksi tai vuokrattavaksi tarkoitettuja ajoneuvoja tai aluksia eikä ammattimaiseen tai ajo-opetukseen tarkoitettavia ajoneuvoja. Rajoitus ei koske myöskään sellaisia henkilöautoja, jotka on hankittu pelkästään vähennykseen oikeuttavaan käyttöön. (Verohallinto 2013e.)

4.4 Oman käytön verotus

Tavaroiden ja palveluiden myynnin lisäksi veroa on suoritettava myös niiden omasta käytöstä. Oma käyttö tarkoittaa vähennykseen oikeuttavassa toiminnassa olleiden tavaroiden tai palveluiden ottamista vähennykseen oikeuttamattomaan käyttöön. Oman käytön verotuksella on tarkoitus varmistaa, että yksityiseen kulutukseen siirtyvistä tavaroista tai palveluista maksetaan niihin kuuluva arvonlisävero. Käytännössä oman käytön verotus toteutetaan joko niin, että

yrittäjän on palautettava ostamastaan hankinnasta tekemät ostovähennykset tai suoritettava veroa itse valmistamiensa tavaroiden tai suorittamiensa palveluiden omasta käytöstä. (Sirpoma & Tannila 2014, 205.)

Jos yritys ottaa tavaran omaan käyttöön, edellytyksenä verovelvollisuudensyntymiselle on, että yritys on voinut tehdä siitä ostovähennyksen tai että tavara on valmistettu yrityksen verollisen liiketoiminnan yhteydessä. Tavaralla omaan käyttöön otosta syntyy veron suorittamisvelvollisuus kolmessa tilanteessa: kun tavara otetaan yksityiseen kulutukseen, tavara otetaan yrityksen sisällä vähennykseen oikeuttamattomaan käyttöön tai tavara luovutetaan vastikkeetta. (Sirpoma & Tannila 2014, 206.)

Palvelun omasta käytöstä on kyse silloin, kun palvelu suoritetaan, luovutetaan tai muulla tavalla otetaan vastikkeetta omaan tai oman henkilöstön yksityiseen kulutukseen tai muuhun kuin liiketoiminnan tarkoitukseen. Palvelua ei kuitenkaan katsota suoritetuksi yksityiseen kulutukseen, jos sitä ei ole suoritettu varsinaisen liiketoiminnan yhteydessä, vaan yrityksen omistaja suorittaa sen käyttämättä yrityksen omaisuutta palvelun suorittamiseen. Palvelun omaa käyttöä on myös palvelun suorittaminen yrityksen sisällä vähennysrajoitusten alaiseen käyttöön sekä ostetun palvelun ottaminen muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön. (Sirpoma & Tannila 2014, 211 – 212.)

4.5 Alarajahuojennus

Jos arvonlisävelvollinen harjoittaa pienimuotoista toimintaa, eli tilikauden liikevaihto jää alle 30 000 euroa, maksettavasta arvonlisäverosta voi saada alarajahuojennusta. Jos liiketoiminta on vähäistä eli alle 10 000 euroa, verovelvolliseksi ei tarvitse rekisteröityä ollenkaan. Jos pienyritys kuitenkin on rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi, yritys saa huojennuksena koko tilikaudelta tilitettävän veron. Jos liikevaihto on yli 10 000 euroa, mutta alle 30 000, yritys saa huojennuksen osasta arvonlisäveroa.

Alarajahuojennus lasketaan kaavalla:

$$\text{vero} - \frac{(\text{liikevaihto} - 10\,000\text{ €}) \times \text{vero}}{20\,000\text{ €}}$$

(Verohallinto 2017b.)

Alarajahuojennusta laskettaessa otetaan huomioon vain liikevaihto verollisista myynneistä ilman veron osuutta sekä käännetyn verovelvollisuuden alaiset myynnit joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Verottomia myyntejä, joita otetaan huomioon, ovat esimerkiksi yhteisömyynti, vientimyynti, verottomien vesialusten ja moottoriajoneuvojen myynti sekä kiinteistön ja siihen kohdistuvien oikeuksien luovutukset. (Verohallinto 2017b.)

5 Verojen ilmoittaminen ja maksaminen

5.1 Oma-aloitteiset verot

Oma-aloitteisilla veroilla tarkoitetaan veroja, joiden määrän verovelvollinen itse laskee, ilmoittaa ja maksaa. Oma-aloitteisia veroja ovat muun muassa arvonlisävero, työnantajasuoritukset, arpajaisvero, lähdevero korkotuloista ja vakuutusmaksuvero. (Verohallinto 2018j.)

Oma-aloitteiset verot tulee ilmoittaa ja maksaa viimeistään kuukauden 12. päivä. Jos 12. päivä sattuu lauantaille tai pyhäpäivälle, määräpäivä siirtyy seuraavaan arkipäivään. Ilmoitus annetaan OmaVerossa. Paperilomakkeella saa ilmoittaa vain poikkeustapauksissa. (Verohallinto 2019k.)

Työnantajasuoritukset ilmoitetaan 1.1.2019 lähtien maksetuista paljoista myös tulorekisteriin. Ennakonpidätykset ilmoitetaan aina viimeistään 5 päivän kuluessa palkan tai muun suorituksen maksupäivästä. Työnantajasuoritukset on maksettava viimeistään kalenterivuosineljänneksestä toisen seuraavan kuukauden 12. päivä. (Verohallinto 2019k.)

Jos verokausi on neljännesvuosi, ilmoitus ja maksupäivä on viimeistään kalenterivuosineljänneksen toisena seuraavan kuukauden 12. päivänä. Jos verokausi on

kalenterivuosi, arvonnlisävero pitää ilmoittaa ja maksaa seuraavan vuoden helmi-kuun loppuun mennessä. (Verohallinto 2019k.)

Verokauden pituuteen vaikuttaa yrityksen liikevaihto, joka on ilmoitettu yrityksen perustamisilmoituksessa. Jos liikevaihto on yli 100 000, verokausi on aina kuukausi. Jos liikevaihto on 30 001-100 000 euroa, verokausi on verotettavan valinnan mukaan neljännesvuosi tai kuukausi. Jos liikevaihto on 0-30 000 euroa, verokausi on neljännesvuosi kaikkien oma-aloitteisten verojen ilmoittamisen maksamisen ja ilmoittamisen osalta tai pelkästään työnantajasuoritusten osalta ja arvonnlisävero voidaan maksaa myös kalenterivuositain. Verovelvollinen voi myös valita verokaudeksi kuukauden, vaikka liikevaihto olisikin alle 30 000. (Verohallinto 2019p.)

5.2 Ennakkovero

Yritysten ja yhteisöjen tulee maksaa tuloveroa ennakkoon eli ennakkoveroa. Oman ennakkoveropäätöksen voi tarkistaa OmaVerossa tai postitse tulleeestä päätöksestä. Verohallinto laskee ennakkoveron viimeksi päättyneen verotuksen perusteella, mutta siihen voi ja kannattaa hakea muutosta jos arvioitu tulos on pienempi tai suurempi kuin edellisen vuoden tulos. Uusilla yrityksillä ennakkovero perustuu yrittäjän omaan arvioon. (Verohallinto 2018l.)

Ennakkoveron maksamisen eräpäivä on kuukauden 23. päivä. Ennakkoveron voi maksaa OmaVeron kautta, verkkopankissa, e-laskuna tai suoramaksuna. (Verohallinto 2017m.)

5.3 Yrittäjävähennys

Liikkeen- ja ammatinharjoittajat, maataloudenharjoittajat ja maatalousyhtymän osakkaat ja elinkeinoyhtymän osakkaat saavat 5 % yrittäjävähennyksen elinkeinotoiminnan tai maatalouden tulolähteen tulosta, josta on vähennetty aikaisempien vuosien vahvistetut tappiot. Yrittäjävähennystä ei saa elinkeinoyhtymän henkilökohtaisen tulolähteen tulosta. Vähennyksen voi saada vain luonnollinen henkilö tai kuolinpesä, eli yrittäjävähennys ei koske osakeyhtiöitä tai muita yhteisöjä. (Verohallinto 2018n.)

Verohallinto laskee yrittäjävähennyksen automaattisesti yrittäjän tai osakkaan puolesta. Vähennys tehdään ennen yritystulon jakamista ansio- ja pääomatuloksi. Yritysvähennyksen määrän näkee omasta veropäätöksestä. (Verohallinto 2018n.)

6 Hevosalan verotuksen erityispiirteet

6.1 Tulolähteet hevosalan verotuksessa

Hevostoimintaa verotetaan joko maatalouden tulona tai elinkeinotoiminnan tulona. Kuitenkin harrastustoimintana pidettävästä toiminnasta syntyviä tuloja verotetaan tuloverolain mukaan. Harrastusluonteisena toimintana pidetään yksinomaan kilpailutarkoituksessa tapahtuvaa ravi- tai ratsuhevosten pitämistä vähäisessä määrin harjoitettuna. Elinkeinotoimintaa se voi olla vain, jos elinkeinotoiminnan tunnusmerkit täyttyvät ja toiminnalla on vakaa tulonhankkimistarkoitus. Harrastusluontoisesta toiminnasta syntyy usein enemmän menoja kuin tuloja, ja sen takia useiden vuosien ajan tappiota tuottanutta toimintaa pidetään yleensä harrastustoimintana. Harrastustoiminta voikin siis olla melko laajaakin, jos ansio- tai tappiokäsitteistä ei ole havaittavissa. Jos toimintaa verotetaan harrastustoimintana TVL:n mukaan, harrastustoiminnan tappiota ei voi vahvistaa. Vähentämättä jääneet menot otetaan kuitenkin huomioon myös myöhempinä vuosina, kun verotetaan saman harrastustoiminnan tuloja. (Verohallinto 2017i; Verohallinto 2019o.)

Hevoskasvatusta pidetään usein maatalouteen kuuluvaksi toiminnaksi, jos se on laajaa. Pääasialliset tulot hevoskasvatuksessa muodostuvat kasvatettujen hevosten myyntihinnoista. Jos kasvatusta harjoitetaan vakaassa tulonhankkimistarkoituksessa maatilalla, jolla on omaa tai vuokrattua maatalousmaata ainakin laatumena, toiminta katsotaan lähtökohtaisesti maatalouden harjoittamiseksi. Maatalouteen kuuluviksi katsotaan tällöin myös myyntiin kasvatettavat varsat sekä tammot ja oriit, joilla varsoja tuotetaan. Jos hevoskasvatuksen yhteydessä tarjotaan esimerkiksi tallipaikkojen vuokrausta tai ratsastuspalveluja, ne katsotaan usein maatalouden sivukeinona, ja silloin koko maatilalla tapahtuva hevosiin

liittyvä toiminta kuuluu samaan maatalouden tulolähteeseen. (Verohallinto 2017 i; Verohallinto 2019o.)

Tallipaikkojen vuokraamisesta saadut vuokratulot ovat pääasiassa pääomatuloa. Jos rakennus kuitenkin sijaitsee maatilalla, sen vuokraamisesta saadut tulot ovat kuitenkin maatalouden tuloa. Tämä kuitenkin edellyttää, että rakennusta ei ole maatalouden lopettamisen jälkeen siirretty myyn tulolähteen käyttöön tai otettu yksityiskäyttöön. Jos tallipaikkojen vuokraamiseen sisältyy hevosen hoito- ja ruokintapalveluja, kyse ei silloin ole pelkistä vuokratuloista, vaan toimintaa arvioidaan kokonaisuutena. Jos toiminta täyttää elinkeinotoiminnan tunnusmerkit, myös tallipaikkojen vuokraamisesta saadut vuokratulot ovat elinkeinotoiminnan tuloa. Maatilalla harjoitettu tallipaikkojen vuokraus voi olla myös palveluiden kanssa maatalouden sivuelinkeino. Jos talli ei kuulu maatalouteen eikä toiminta täytä elinkeinotoiminnan tunnusmerkkejä, vuokratulot verotetaan pääomatulona ja hoito- ja ruokintapalveluista saadut tulot ansiotulona. Liitännäispalveluiden tarjoamista katsotaan silloin kuuluvaksi joko muuhun tulonhankkimistoimintaan tai harrastustoimintaan. (Verohallinto 2019o.)

Jos tallissa on vuokrapaikalla olevien hevosten lisäksi myös omia harrastushevosia, kustannukset tulee silloin jakaa kohdistumisensa mukaan vuokraustoiminnan tulolähteen ja harrastustoiminnan menoiksi. Tallin yleiskulut jaetaan tallipaikkojen suhteessa, jos tarkempaa selvitystä ei ole. Tyhjillään olevan tallipaikan osuus talinyleiskuluista voidaan vähentää tulolähteen tuloista, jos paikkaa on jatkuvasti ja aktiivisesti markkinoitu vuokrattavaksi. Jos näyttöä tallipaikan markkinoinnista ei ole, tyhjän tallipaikan osuus yleiskuluista katsotaan harrastustoiminnan menoksi. (Verohallinto 2019o.)

Jos hevostoiminta järjestetään organisatorisesti tai muutoin maataloudesta erillisenä toimintana tai maatilalla ei ole varsinaista tuotantoa, katsotaan toiminta liiketoiminnaksi ja siitä syntyvää tuloa verotetaan elinkeinotoiminnan tulona. Kun tulot kertyvät pääasiassa ratsastuksen opetuksesta, ratsastusleireistä, ratsastusterapiasta tai muiden ratsastuselämyksien tarjoamisesta, toiminta voi olla maatalouden sivuelinkeino vain, jos tilalla harjoitetaan myös varsinaista maataloutta ja ratsastuspalvelut jollakin tavalla liittyvät siihen. Jos liityntää maatalouteen ei ole

tai päätoimintana on ratsastuspalveluiden tarjoaminen, kyse on elinkeinotoiminnasta. (Verohallinto i.)

Liiketoiminnan määrittelemisen MVL:n tai EVL:n piiriin voi olla joissakin tapauksissa haastavaa. Verottajan tulkinta voi vaihdella ja oman näkemyksen esittäminen onkin tärkeää. Verottajan harkintaan vaikuttaa hevosyrittäjän oman näkemyksen lisäksi muun muassa hevostoiminnan laajuus ja laatu suhteessa muuhun toimintaan sekä työvoiman ja pääoman tarve. Toimintaan sovellettava verolaki voi myös muuttua MVL:stä EVL:ään, jos toiminta laajentuu verottajan tulkinnan mukaan maataloudesta erilliseksi toiminnaksi. Verolaki voi myös vaihtua toisinpäin MVL:stä EVL:ään, jos esimerkiksi peltoviljely lisääntyy suhteessa hevostoimintaan. (Hollmen, 2018; Suomenhevosliitto Ry, 2013.)

6.2 Poistot

Tallirakennuksen enimmäispoisto on 7 % menojäännöksestä, jos toiminta on elinkeinotoimintaa. Jos toimintaa verotetaan MVL:n mukaan, tallirakennuksen enimmäispoisto on 10 % menojäännöksestä. Rakennuksen tekniset laitteet, kuten esimerkiksi ilmastointilaitteet, poistetaan verotuksessa enintään 25 % poistoin laitteiden menojäännöksestä. (HevosAgro 2015, 15.)

Hevosen katsotaan olevan elävää käyttöomaisuutta, jos toimintaa verotetaan elinkeinotoimintana, ja sen hankintamenosta voidaan tehdä enintään 25 %:n enimmäispoisto verotuksessa. Jos hevonen on maataloudenharjoittajan hankima ja pääasiassa ratsastustuntikäytössä, hevosen hankintameno poistetaan MVL:n mukaisesti vuosikuluna tai verovelvollisen vaatiessa yhtä suurin vuotuisin poistoin kolmessa vuodessa. Myyntihevosten katsotaan olevan kuitenkin vaihto-omaisuutta, eli niistä ei tehdä ollenkaan poistoja. (HevosAgro 2015,15; Heino 2018.)

6.3 Arvonlisäverotus

6.3.1 Arvonlisäverokannat

Ohjattuun ratsastukseen sovelletaan alennettua 10 %:n verokantaa. Ohjatulla ratsastuksella tarkoitetaan tässä tapauksessa tapauksia, jossa myyjä luovuttaa asiakkaalle ratsastukseen maneesin tai muun vastaavan tilan käyttöoikeuden,

hevosen ja tarvittavat välineet. Tämän lisäksi myyjä valvoo ratsastusta ja antaa tavanomaista ohjeistusta lajin harrastamiseen, kuten hevosen käsittelyyn. (Verohallinto 2018h.)

Kun kyse ei ole lajin harjoittamiseen tavanomaisesti liittyvästä ohjauksesta ja valvonnasta, vaan ratsastuksen valmennuksesta ja lajiteknisestä opetuksesta, palvelun luonne muuttuu ohjatun liikunnan harjoittamisesta opetuspalveluksi. Opetuspalvelun myynti on kokonaisuudessaan yleisen verokannan 24 %:n alaista myyntiä. Myös keskusverolautakunta on päätöksessään KVL 252/1995 todennut, että ratsastusopetuksen myymiseen sovelletaan yleistä verokantaa. (Verohallinto 2018h.)

Ratsastusvaelluksiin ja maastoratsastukseen sovelletaan alennettua 10 %:n verokantaa, jos niihin ei liity ajanvietteellisiä tai elämyksellisiä lisäpalveluita. Alennettua verokantaa sovelletaan, koska niiden katsotaan olevan liikunnan mahdollistavaa palvelua. Kuitenkin pelkkä hevosen vuokraus rinnastetaan urheilu- ja liikuntavälineen vuokraukseen, johon sovelletaan yleistä verokantaa. (Verohallinto 2018h.)

Ratsastusleireihin sovelletaan majoituksen ja ratsastuksen osalta alennettua 10 %:n alv kantaa ja ruokailun osalta 14 %:n alv-kantaa. Jos leirille kuitenkin osallistutaan omalla hevosella, ratsastuksen osuuteen sovelletaan 24 % alv-kantaa. (Heino 2018.)

Ratsastusterapia on verotonta palvelua, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Terapian antajan täytyy olla terveydenhuollon ammattihenkilö, kuten esimerkiksi toimintaterapeutti tai fysioterapeutti. Lisäksi hänen on täytynyt suorittaa Suomen Ratsastusterapeutit ry:n järjestämän tai hyväksymän ratsastusterapeuttikoulutuksen tai muun vastaavan koulutuksen. Terapiaan osallistuvalla asiakkaalla tulee olla myös lääkärin lähete ratsastusterapiaan. (HevosAgro 2015, 13.)

Tallipaikkojen vuokraus ilman palveluita on katsottu arvonlisäverolaissa verottomaksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamiseksi, jos siitä on tehty pitkäaikainen sopimus. Toiminnanharjoittaja voi kuitenkin hakeutua alv-velvolliseksi tiettyjen edellytysten täytyessä. Kiinteistöä tai sen osaa on käytettävä vuokralaisen toimesta jatkuvasti vähennyksen oikeuttavaan toimintaan. Jos toiminnanharjoittaja

hakeutuu alv-velvolliseksi, vuokrasta ja vastikkeista suoritetaan arvonlisäveroa. Vastaavasti kiinteistöä varten hankittujen tavaroiden ja palveluiden hintaan sisältyvä arvonlisävero on vähennyskelpoinen. (HevosAgro 2015. 12.)

Jos tallipaikan vuokraamiseen liittyy tallipaikan lisäksi hoitopalveluita, sovelletaan aina yleistä verokantaa 24%. Palvelukokonaisuutta käsitellään kokonaisuutena, eli sitä ei voida jakaa arvonlisäverolliseen ja arvonlisäverottomaan osaan. Kun myydään pelkkiä hoitopalveluita, niihin sovelletaan myös yleistä verokantaa. Jos arvonlisäverovelvollinen vuokraa pelkästään maneesia tai kenttää ulkopuolisen käyttöön, vuokrien alv-kanta on 10 %. Pelkkien rehujen myymiseen, jos omistaja itse hoitaa ja ruokkii hevosensa, käytetään 14 % alv-kantaa. (HevosAgro 2015,12; Heino 2018.)

6.3.2 Säännökset vähennysoikeudesta

Suoraan kilpailutoimintaan liittyvät asiat ovat arvonlisäverotuksessa vähennyskelvottomia, koska palkinnot ovat arvonlisäverottomia. Ravitoiminnassa suoraan ravitoimintaan kuuluvia kuluja ei saa siksi vähentää. Muusta toiminnasta johtuvat kulut saa kuitenkin vähentää arvonlisäverollisesta toiminnasta maksettavista arvonlisäveroista. (Hollmen 2018.)

Valmentaja saa vähentää valmentamiensa oppilaiden kilpailumatkojen kulut, jos hän on veloittanut kilpailuttamiseen liittyvästä palvelusta ja kuljetuspalvelusta arvonlisäveron. Kulut kohdistuvat silloin verolliseen liikevaihtoon. (Heino 2018.)

7 Vero-oppaan tekeminen

Opinnäytetyön liitteenä oleva vero-opas on tarkoitettu erityisesti hevosalan aloitavalle yrittäjälle. Se on myös hyvä muistilista jo pidempään toimineelle hevosalan yrittäjälle. Oppaasta haluttiin mahdollisimman helppolukuinen ja tiivis paketti.

Oppaaseen kerättiin tiivistetysti opinnäytetyön keskeiset asiat. Oppaassa on ensin alustettu hevosalaa yleisesti. Myös Suomen verotuksesta on kerrottu alussa yleisellä tasolla. Pohjustuksen jälkeen oppaaseen on kerätty opinnäytetyössä juuri hevosalaa koskettavia verotukseen liittyviä asioita ja niitä asioita, jotka juuri hevosalalla voivat aiheuttaa epävarmuutta uusilla yrittäjillä.

Opas on tehty käyttämällä Microsoft Office Powerpointia ja muuttamalla se sitten PDF-muotoon. Powerpoint valittiin oppaan tekemiseen siksi, koska sillä saatiin oppaan ulkoasusta selkeä ja helppolukuinen. Ulkoasusta haluttiin tehdä pelkistetty, jotta sen sisältämä tieto nousisi hyvin esiin.

8 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa hevosalasta ja siihen liittyvästä verotuksesta. Työhön haluttiin koota juuri hevosalan verotusta koskevaa tietoa ja siihen liittyviä erityispiirteitä. Tavoitteena oli myös selkeyttää ja yhtenäistää eri lähteistä saatavaa tietoa, jotta se olisi helposti jokaisen aloittavan tai jo alalla pidempään toimineen hevosalan yrittäjän käytettävissä.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Sen yhteydessä syntyi aloitteleville hevosalan yrittäjille vero-opas, johon tiivistettiin opinnäytetyöhön kerätty tieto. Oppaasta haluttiin mahdollisimman helppolukuinen ja tiivis paketti, jossa olisi kaikki verotukseen liittyvä olennainen tieto, joka koskettaa erityisesti hevosalaa.

Opinnäytetyön lähteinä on käytetty kirjallisuutta sekä internetistä löytyvää tietoa. Internetlähteenä on käytetty erityisesti Verohallinnon omia kattavia internetsivuja. Opinnäytetyöhön haastateltiin myös kahta hevosalan asiantuntijaa, joilta saatiin

enemmän käytännön näkemystä hevosalan verotuksesta ja verottajan tekemiä ratkaisuja ja rajanveroja erilaisissa tilanteissa.

Tutkimukselle asetettiin työn alussa kolme tutkimuskysymystä. Opinnäytetyön päättökysymyksenä oli ”Miten eri verolakeja sovelletaan hevosalan yrityksissä?” Ensimmäisenä alakysymyksenä oli ”Mitä asioita tulee verotuksessa ottaa huomioon uutta hevosalan yritystä perustettaessa?” ja toisena alakysymyksenä oli ”Miten hevosalan verotuksesta saatava tieto voidaan kirjoittaa selkeämmin?”

Päättökysymyksen tarkoituksena oli tiivistää, mihin opinnäytetyössä etsitään vastausta ja mitä tietoa siihen halutaan kerätä. Opinnäytetyöhön kerättiin tietoa hevosalan tuloverotuksesta sekä arvonlisäverotuksesta. Tuloverotuksessa työn edetessä nousi erityisesti esiin tulolähdejako ja toiminnan määrittelemisen tulolähdejakoja ajatellen. Työssä on lueteltu erilaisia toiminnan muotoja ja tapauksia mahdollisimman monipuolisesti, ja mihin tulolähteeseen ne verottajan näemyksen mukaan kuuluvat. Arvonlisäverotuksessa nousi puolestaan esille eri verokantojen käyttö ja perusteet alennetun 10 % verokannan käytölle.

Vastaus ensimmäiseen alakysymykseen: Hevosalan yritystä perustettaessa on tärkeää valita oikea yritysmuoto ja ottaa huomioon eri yritysmuotoja koskeva verotus. Seuraavaksi on selvitettävä mihin tulolähteisiin oman yritystoiminnan tulot kuuluvat ja miten eri tuloverolakien säännökset vaikuttavat tulojen verotukseen ja mitä pitää ottaa huomioon esimerkiksi poistojen osalta.

Vastaus toiseen alakysymykseen: Tutkimuksen edetessä tuli ilmi, että hevosalan verotuksesta löytyy hyvin vähän tietoa ja erityisesti ajankohtaisen tiedon löytäminen on erittäin haastavaa. Sen takia tähän opinnäytetyöhön on kerätty kaikki tieto yhteen paikkaan ja kirjoittaa verotukseen liittyvä tieto mahdollisimman selkeästi. Varsinainen vastaus kysymykseen on opinnäytetyön liitteenä syntynyt vero-opas, johon kirjoitettiin kaikki hevosalan verotuksesta löytyvä tieto mahdollisimman selkeästi ja tiivistä, jotta sitä voisi käytännössä jokainen hevosalan yrittäjä halutessaan hyödyntää.

Jatkotutkimusehdotus tähän opinnäytetyöhön liittyen voisi olla esimerkiksi hevosalan kirjanpidolliset erityispiirteet. Tässä työssä käsiteltiin vain verotuksen näkökulmasta hevosalaa, mutta hevosalan kirjanpito voisi olla aiheena myös

hyödyllinen, koska monet hevosalan pienyrittäjät tekevät kirjanpidon itse. Toinen hevosalaan liittyvä mielenkiintoinen ja hyödyllinen aihe voisi olla myös hevosalan kannattavuus tai hevosalaan liittyvät riskitekijät liiketaloudellisesta näkökulmasta.

Lähteet

Andersson, E., Linnakangas, E. & Frände, J. 2016. Tuloverotus. Helsinki: Talentum Pro.

Heino, S. 2018. Talous- ja yrittäjyyskoulutus. Vermo 19.11.2018.

Heino, S. Talous- ja henkilöstöpäällikkö. Hippos. Haastattelu 3.12.2019

Hevos Agro. 2015. Yrittäjänä hevosalalla.

<https://docplayer.fi/181006-14-yrittajana-hevosalalla.html> Luettu 24.11.2018

Hevoskasvattajat. 2018. Kasvatustoiminta hevosyrityksissä.

<https://hevoskasvattajat.fi/kasvatustoiminta-hevosyrityksissa/> Luettu 1.5.2019

Hippolis. 2017. Hevostalous lukuina.

Hollmen, M. Hevosasiamies. MTK. Haastattelu 29.11.2018

Myrsky, M. & Linnakangas, E. 2010. Elinkeinotulon verotus. Helsinki: Talentum.

Pussinen, S. & Thuneberg, T. 2014. Hevosala vaikuttaa työllistää ja liikuttaa. Teoksessa Laitinen, A & Mäki-Tuuri, S. Hevoset ja kunta -rajapintoja. Ypäjä: Hippolis, 19-21.

Sirpoma, P. & Tannila, E. 2014. Arvonlisäverotus käytännönläheisesti. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari.

Tomperi, S. 2015. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tomperi, S. 2018. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Pasonen, J. 2015. Maaseudun tulevaisuus. Hevosten täysihoidossa hurjat hintaerot.

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maaseutu/hevosten-t%C3%A4ysihoidossa-hurjat-hintaerot-1.126814> Luettu 12.10.2018

Piili, N. Hevostallin kannattavuus. Mitä kannattavuus on ja miten siihen vaikuttaa?

<https://www.hevosinfo.fi/hevostallin-kannattavuus-mita-kannattavuus-on-ja-mika-siihen-vaikuttaa/> Luettu 12.10.2018

SKHL. Ratsuhevosen omistamisen kustannuksia.

<http://www.shkl.net/omistaminen/ratsuhevosen-omistamisen-kustannuksia/> Luettu 12.10.2018

Suomen Ratsastajainliitto. Ratsastamaan. Kustannukset.

<https://www.ratsastus.fi/ratsastamaan/nouse-ratsaille/kustannukset/> Luettu 12.10.2018

Suomenhevosliitto Ry. 2013. Sosiaaliturva tärkeä myös hevostilalliselle.

<https://suomenhevosliitto.fi/2013/01/01/sosiaaliturva-tarkea-mynos-hevostilalliselle/> Luettu 15.11.2018

Verohallinto. 2017a. Osinkotulojen verotus. Syventävät vero-ohjeet.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus/> Luettu 12.9.2018

Verohallinto. 2017b. Arvonlisäveron alarajahuojennus. Syventävät vero-ohjeet.

https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48634/arvonlisaveron_alarajahuojennu4/ Luettu 25.8.2018

Verohallinto. 2017c. Arvonlisäveron vähennys ostoista. Tietoa yritysverotuksesta.

https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/ostoihin_sisaltyvan_arvonlisaveron_vahentaminen/ Luettu 25.9.2018

Verohallinto 2016d. Arvonlisäveron vähennysoikeudesta. Syventävät vero-ohjeet

https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48359/arvonlisaveron_vahennysoikeudesta/#Omaan%20liiketoimintaan%20kohdistuvat%20kulut Luettu 25.9.2018

Verohallinto. 2013e. Vähennysoikeuden rajoitukset. Ostoihin sisältyvän arvonlisäveron vähentäminen.

https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/ostoihin_sisaltyvan_arvonlisaveron_vahentaminen/vahennysoikeuden_rajoitukse/ Luettu 25.9.2018

Verohallinto. 2018f. Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen. Yksityiskohtaiset täyttöohjeet.

<https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/lomakkeet/tayttoohjeet/oma-aloitteisten-verojen-ilmoittaminen--yksityiskohtaiset-ohjeet-2018/> Luettu 25.9.2015

Verohallinto. 2017g. Arvonlisäverotus. Tietoa yritysverotuksesta.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/> Luettu 25.9.2018

Verohallinto. 2018h. Liikuntapalveluiden arvonlisäverokanta.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60609/liikuntapalvelujen-arvonlis%C3%A4verokanta/> Luettu 12.11.2018

Verohallinto. 2017i. Harrastusluonteinen toiminta.

https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/maatalousyrittaja/maatalouden_tulot_ja_menot/harrastusluonteinen_toiminta/ Luettu 12.11.2018

Verohallinto. 2018j. Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen ja maksaminen.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/omaaloitteiset-verot/> Luettu 18.2.2019

Verohallinto. 2019k. Ilmoittamisen ja maksamisen määräpäivät.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/omaaloitteiset-verot/m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4p%C3%A4iv%C3%A4t/> Luettu 18.2.2019

Verohallinto. 2018l. Mihin ennakoveron määrä perustuu?

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/ennakovero-yritykset-ja-yhteisot/mihin-ennakoveron-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4-perustuu/> Luettu 18.2.2019

Verohallinto. 2017m. Näin maksat ennakoveron eli ennakon.

https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/ennakovero-yritykset-ja-yhteisot/yhteisöjen_ennakoveron_maksaminen/ Luettu 18.2.2019

Verohallinto. 2018n. Yrittäjävähennys elinkeinoyhtymän osakkaan verotuksessa.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/yrity%C3%A4j%C3%A4v%C3%A4hennys/> Luettu 18.2.2019

Verohallinto. 2019o. Syventävät vero-ohjeet. Yritystoiminta, tulonhankkimistoiminta ja harrastustoiminta henkilöverotuksessa.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/73274/yritystoiminta-tulonhankkimistoiminta-ja-harrastustoiminta-henkil%C3%B6verotuksessa/> Luettu 5.4.2019

Verohallinto. 2019p. Mikä on yritykseni verokausi?

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/omaaloitteiset-verot/verokausi/> Luettu 25.1.2019

Verohallinto. 2016q. Tuloverotus – yritykset ja yhteisöt.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/> Luettu 1.5.2019

Kysymys 1: Mitä erityispiirteitä hevosalalla on taloudellisesti tarkasteltuna?

Ehkä päälimmäisenä erityispiirteenä tulee aina mieleen se, että koska harrastus ja harrastaminen nousee mielikuvissa ensimmäisenä esiin, että se on tällaista harrastustoimintaa. Niin kuin se pitkälti on ja sitä kautta se tuo monelle elinkeinon ja työpaikkoja. Moni yrittäjä on aloittanut yrittämisen ja elinkeinon sen harrastamisen kautta. Ja se tietysti tuo sitten monta kertaa sitä erityispiirrettä siihen liiketoiminnan näkökulmasta. Helposti eletään sellaisella harmaalla alueella sitten jonkun aikaa, ja jos jostain syystä perehtyminen liiketoiminnan osaamiseen jää vähäiseksi, voidaan olla turhan kauankin sillä harmaalla alueella.

Täytyy määritellä onko toiminta harrastustoimintaa vai liiketoimintaa. Ja varsinkin verotuksella se tulee esiin verottajan suhtautumisessa. Verottajan ja harrastajan/yrittäjän näkemykset voivat helposti mennä ristiin tässä asiassa.

Kysymys 2: Onko hevosala alana nousussa vai laskussa? Onko jotain tiettyjä toiminnan muotoja, jotka ovat nousussa?

Tässähän elettiin 90-luvun puolella selkeätä kasvua hevostaloudessa. Se oli silloin hyvin selkeätä ja voimakasta. Ja siihen luotettiin silloin siihen jatkuvaan kasvusuuntaan, mutta onhan nämä viimevuodet olleet tässä aika sellaista ta-
saista.

Kotimainen kasvatus on se, mistä olen itse huolissanikin. Siinä junnataan paikallaan joka rodun kohdalla. Koska kyllä kaiken toiminnan perusta kuitenkin on se kotimainen kasvatus, vaikka tietenkin varsinkin ratsupuolella ja ravipuolella paljon tuodaan ja tuoda täytyykin hyvää ainesta. Mutta kyllä kotimainen kasvatus kuitenkin pitäisi pystyä pitämään elinvoimaisena.

Ravipuoli on myös sellaisessa vakiintuneessa tilassa. Siellä sitten tietysti, kun ne veikkausvoittovarot ja niiden kehittyminen ja ohjautuminen alalle takaisin on hyvin merkittävä asia. Miten niiden pelituottojen käy, niin se on iso asia. Kun peliyhtiöt yhdistyivät, se muutti systeemiä. Aina veikkausvoittovaroista on palautunut alalle takaisin, mutta systeemi muuttui, kun peliyhtiöt yhdistyivät ja varat alkoivat kertyä eri tavalla. Myös sukupolvenvaihdos on tärkeää. Ohjastajissa sitä on nähtävissä, mutta ei hirveästi niinkään valmentaja puolella.

Ratsupuolella on toimintamuotoja, jossa on näkymää kasvusta. Mutta kuitenkin suomen markkinat ovat kaikilla aloilla melko suppeat. Sosiaaliipedagogisessa hevostoiminnassa ja ratsastusterapiassa on varaa kasvaa, mutta eivät markkinat ole kauhean isot. Matkailu on myös sellainen, mitä kovasti odotetaan kasvavan vähä joka alalla. Hevosmatkailukin on sellainen toki, missä odotuksia kasvusta on.

Kysymys 3: Mitkä ovat yleisimmät yritysmuodot hevosalan yrityksissä?

En osaa ottaa tähän kantaa.

Kysymys 4: Miten määritellään kuuluuko hevosalan yritys EVL:n vai MVL:n piiriin? Onko olemassa selkeitä rajanvetoja?

En sanoisi, että mitään selkeää linjaa on. Kyllähän ne on aina tapauskohtaisia, koska se on se kokonaistoiminta yrityksessä, minkälaista se kaiken kaikkiaan on. Ja sitten se on myös, se verottajan suhtautuminen siihen asiaan myös. Kenen hallussa päätös on. Näkemyseroja on. Ennakkopäätöksillä on tehty joitakin

linjauksia, mutta vaikea sanoa mitään selkeitä rajoja. Järjellä voisi ajatella, että jos pellon tuottoa voidaan jatkojalostaa hevostoiminnassa, niin sen pitäisi olla MVL:n mukaista toimintaa, mutta verottaja viimeisen päätöksen tekee. Omaa näkemystä kannattaa yrittää viedä eteenpäin. Sekin on monella tuottanut tulosta.

Kysymys 5: Liittyykö hevosalan arvonnäköverotukseen jotain erityispiirteitä? esim. vähennysoikeuteen liittyen?

Ravipuolella on tietysti suoraan ravitoimintaan liittyvät asiat ovat vähennyskelpottomia, koska palkinnot ovat alvittomia. Eli suoraan ravitoimintaan liittyviä kuluja ei saa vähentää, mutta siinäkin voi tulla sitä linjan vetoa jos on sitä muutakin toimintaa ja alvillista toimintaa. Missä raja kulkee ja mikä on suoraan kilpailuun vaikuttavaa toimintaa. On selviä asioita, mutta voi olla epäselviäkin asioita.

Ratsupuolella se tulee esiin, että siellä on useampi verokanta. Se voi tuoda myös ongelmia, kun joku voi ruveta kikkailemaan verokannoilla. Esimerkiksi. jos hevosenhoitopakettia alkaa pilkkomaan osiin, esim. tallipaikan vuokra on alvitonta ja rehuissa alv on 10 %. Tähän kuitenkin verottaja herkästi puuttuu ja koko paketti verotetaan palveluna 24 % mukaan. Se katsotaan äkkiä veronkierroksi. Näin olen tapausten kautta käsittänyt. Mutta toki oikeutettua on selvittää esim. mikä katsotaan liikuntapalveluksi ja valmennukseksi ja käyttää niissä eri verokantoja. Liikuntapalveluissa on 10 % ja valmennuksessa 24 % verokanta. Niistä voi ihan selkeästikin ero verokantaa osoittaa.

Kysymys 6: Liittyykö hevosalan tuloverotukseen jotain erityispiirteitä?

Tärkeää on rajanveto EVL:n ja MVL:n välillä. Ja jos harrastustoiminnasta puhutaan, niin kaikki eivät varmaan tiedosta sitä, että tuloa verotetaan aina, niin tärkeää on pitää kirjaa myös niistä menoista. Jos tuloa alkaa tulemaan, niin menot voidaan ottaa huomioon pidemmälläkin aikavälillä. Sitä ei ehkä niin tiedosteta harrastajapuolella.

Kysymys 1: Mitä erityispiirteitä hevosalalla on taloudellisesti tarkasteltuna?

Ensimmäisenä mieleen tulee hevosalan yrittäjillä suuri pääomavaltaisuus ja heikko kannattavuus. Pitkät perinteet ja historia ja se, että joukossa on harrastustoimintana harjoittavia, hankaloittaa sitä hinnoittelua ja yritystoiminnan kannattavaksi saamista niillä, jotka sitä työkseen tekevät. Minulla on sellainen tuntuma, että harmaa talous on kuitenkin vähän vähentynyt. Luulisin, että tuo lisenssiuudistus on vaikuttanut siihen. Pimeitä hevosia ei olisi ihan niin paljon, koska ne ovat sellainen koko hevosalan yritystoiminnan kehittämisen kannalta negatiivinen asia.

Kysymys 2: Mitkä ovat yleisimmät yritysmuodot hevosalan yrityksissä?

Alan vertailutietoa ei asiasta oikein ole, joten tuohon on vaikea vastata. Mutta perustuntumalta voisin sanoa, että paljon on tietenkin toiminimiä, johon vaikuttaa se, että on paljon esimerkiksi kengittäjiä, ohjastajia ja yksittäisiä talliyrittäjiä. Kun toiminta kasvaa, niin yritysmuodoksi valitaan usein, joko henkilöyhtiö tai osakeyhtiö. Tosiaan näillä käsityöyrittäjät usein ovat ammatinharjoittajia, koska heillä ei ole mitään kiinteää toimipaikkaa ja se toimii sellaisella kevyellä byrokratialla.

Kysymys 3: Miten määritellään kuuluuko hevosalan yritys EVL:n vai MVL:n piiriin? Onko olemassa selkeitä rajanvetoja?

Verottaja on linjannut hevosalan yritysten osalta, että maatilat, jotka luetaan maatalotaloutta harrastavaksi ja yleensä hevosalan yrityksistä kasvatustoiminta on sellaista, joka luetaan MVL:n piiriin. MVL:n piirissä voi kuitenkin pyörittää myös paljon muunlaista toimintaa, kuten valmennustoimintaa ja ratsastuskoulutoimintaa, mutta peruslähtökohta on se, että on oltava se maatila, jonka yhteydessä toimintaa pyöritetään.

Kysymys 4: Liittyykö hevosalan arvonnalisäverotukseen jotain erityispiirteitä? esim. vähennysoikeuteen liittyen?

Hevosalalla on monta eri alv-kantaa käytössä. Tähän asti kannanotot ovat olleet esimerkiksi valmennuspalveluista, että kaikki pitää paketoita. Esimerkiksi, jos valmennuspalvelun yhteydessä myydään rehuja, niissä on käytettävä liittymisperiaatteen mukaan samaa alv-kantaa kuin valmennuspalveluissa, eli alv 24 %. Ennakkomaksullisten kilpailuiden arvonnalisäveroa ei saa vähentää. Tämä koskee raviradoilla ainoastaan osakeyhtiömuotoisia ratoja. Yhdistysmuotoisten raviratojen järjestämistä kilpailuista, heidän ei tarvitse maksaa arvonnalisäveroa. Ratsastuskilpailuissakin tämä riippuu tahosta. Jos seura järjestää kilpailun, niin niitä tämä ei kosketa myöskään.

A photograph of four horses in a lush green field. From left to right: a dark brown horse, a chestnut horse, a bay horse, and a white horse. They are standing in tall grass with a dense forest of green trees in the background. The title text is overlaid on the image.

Hevosalan yrittäjän vero-opas

**Eveliina Lampainen
Saimaan Ammattikorkeakoulu**

Hevosala yleistä

- Monipuolinen ala, jossa paljon erilaisia harrastusmuotoja kuten hevosen omistaminen, ratsastus tai raviurheilu
- Harrastajina kaikenikäisiä, naisia sekä miehiä
- Suomessa 35 000 hevosenomistajaa
- Hevosalan yrityksiä n. 3000, suurin osa pienyrityksiä
- Hevosalan yritysten tunnusmerkkejä ovat suunnitelmallisuus, jatkuvuus ja riski
- Yritysmuotona usein toiminimi eli ammatinharjoittajana toimiminen, toiminnan kasvaessa valitaan yritysmuodoksi usein henkilöyhtiö tai osakeyhtiö

Työllistäjänä

- Hevosala työllistää Suomessa koko- tai osa-aikaisesti 15 000 ihmistä, pelkästään tallityöt työllistävät 10 000 ihmistä
- Vuonna 2017 Suomessa oli 16 000 hevostallia
- Joka neljännellä tallilla, jolla on yritystoimintaa, on palkattuja työntekijöitä
- Ratsastus- ja ravivalmennustalleilla liikevaihto keskimäärin n. 100 000 euroa, kun hevosia on n. 20
- Hevosala vaikuttaa välillisesti Suomen talouteen myös erilaisten palveluiden kuten rehu-, rakentamis-, ja varustekaupan kautta

Hevosalan yrityksen kustannukset

- Hevoset kuluttavat paljon eri palveluita ja materiaaleja
 - Hevosen eläinlääkärikulut hevoskohtaisesti n. 500 – 1000 euroa vuodessa
 - Varusteisiin kuluu keskimäärin n. 600 euroa vuodessa
 - Yhden hevosen kengityksiin kuluu n. 500 – 1000 euroa vuodessa
 - Kustannuksia tulee usein myös valmentautumisesta ja kilpailukuluista
 - Myös erilaiset hevosille tarjottavien palveluiden, kuten hieronta ja saunapalvelut, käyttö ovat viime vuosina yleistyneet
- Hevostalliyrittäjän suurimpia kuukausittaisia kustannuseriä ovat hevosen ruokinnan kustannukset eli väkirehu ja heinä sekä palkkakustannukset, kiinteitä kustannuksia ovat esim. kiinteistön vuokra tai kiinteistövero

Hevosalan yrityksen investoinnit

- Hevosalan yrityksissä investoidaan paljon ja yksi alalle tyypillisistä piirteistä on sen suuri pääomavaltaisuus
- Toimintaa aloittaessa tarvitaan runsaasti pääomaa rakennuksiin ja hevosiin, sekä muihin puitteisiin
- Toiminnan jatkuessa investoidaan esim. tarhojen ja ratsastuskenttien parannuksiin
- Eniten rahaa hevostalliyrittäjällä sitovat uudet tallit ja maneesit, joiden kustannukset ovat satoja tuhansia euroja

Toiminnan muodot

- Tavallisimpia hevosalan yritysten toimintamuotoja:
 - Ratsastuspalvelut (29 %)
 - Karsinapaikkojen vuokraus (17 %)
 - Hevoskasvatus (13 %)
 - Ravivalmennus (9%)

Yleistä tuloverotuksesta

- Suomessa luonnollisen henkilön tuloverotus on jaettu valtion tuloveroon ja kunnallisveroon
- Valtion tuloveroon yksikkövero, joka kohdistuu aina tuloon, josta on vähennetty kaikki hankkimis- ja säilyttämismenot
- Kunnallisvero on jakovero eli se määräytyy kunnan verovelvollisten yhteisen verotettava tulon mukaan, kunnallisveroprosentti määrätään aina vuodeksi etukäteen
- Yritysten tuloverotukseen vaikuttaa niiden oikeudellinen muoto:
 - Osayhtiöitä ja osuuskuntia verotetaan itsenäisinä verovelvollisina
 - Ammatinharjoittajien, maataloudenharjoittajien ja elinkeinoyhtymien tuloa verotetaan niiden omistajien henkilökohtaisena tulona

Tulolajit

- Luonnollisen henkilön tuloa jaetaan kahteen tulolajiin: pääomataloihin ja ansiotuloihin
- Kumpaakin tulolajia verotetaan erikseen
- Pääomatuloista maksetaan veroa valtiolle ja ansiotulosta maksetaan veroa valtiolle sekä kunnalle ja seurakunnalle
- Eri tulolähteistä saatava tulos lasketaan erikseen ja jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi tappioiden vähentämisen jälkeen

Pääomatulojen verotus

- Pääomatuloksi luetaan sellainen tulo, joka on joko omaisuuden tuottoa, luovutuksesta saatua voittoa tai muuta tuloa, jota varallisuuden katsotaan kerryttäneen
- Esim. vuokratulo, luovutusvoitto myydystä omaisuudesta, osa osakeyhtiöstä saaduista osingoista
- Veronalaisesta pääomatulosta vähennetään tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot ja muut vähennykset -> saadaan verotettava pääomatulo
- Verotettavasta pääomatulosta maksetaan veroa 30 % ja 30 000 euroa ylittävältä osuudelta 34 %

Ansiotulojen verotus

- Ansiotuloksi lasketaan kaikki sellainen tulo, joka ei ole määritelty pääomatuloksi tai verovapaaksi tuloksi
- Mm. palkkatulot ja eläketulot
- Veronalaisesta ansiotulosta vähennetään tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot sekä muut lain sallimat vähennykset -> verotettava ansiotulo
- Ansiotulosta maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle
- Valtiolle maksettava vero määräytyy progressiivisen asteikon perusteella, joka määrittelee maksettavan veron saadun tulon määrän mukaan
- Kunnallisvero ja kirkollisvero määräytyvät tietyn prosentin mukaan

Tulolähteet

- Tulon laskemisessa käytettävät kolme tulolähdettä ovat elinkeinotoiminnan tulolähde, maatalouden tulolähde ja henkilökohtaisen tulon tulolähde
- Se, mihin tulolähteeseen tulo kuuluu, riippuu tulonhankkimistoiminnan luonteesta
- Verotettava nettotulo lasketaan eri tulolähteissä osittain eri tavoin
- Kunkin tulolähteen menot voidaan vähentää vain saman tulolähteen tuloista
- Eri tulolähteisiin sovelletaan eri lakeja: elinkeinoverolakia (EVL), maatalouden tuloverolakia (MVL) ja tuloverolakia (TVL)

Tulolähdejako hevosalalla

- Hevostoimintaa verotetaan joko maatalouden tulona tai elinkeinotoiminnan tulona
- Harrastustoiminnasta syntyviä tuloja verotetaan kuitenkin tuloverolain mukaan
- Hevoskasvatusta pidetään usein maatalouteen kuuluvaksi toiminnaksi, jos se on laajaa
 - Jos kasvatusta harjoitetaan maatilalla, jossa omaa tai vuokrattua maatalousmaata -> toiminta maatalouden harjoittamista
 - Jos kasvatuksen yhteydessä tarjotaan muita palveluita, kuten tallipaikkojen vuokrausta, katsotaan ne maatalouden sivukeinoksi -> koko toiminta kuuluu samaan maatalouden tulolähteeseen

Tulolähdejako hevosalalla (jatkuu)

- Jos toiminta järjestetään maataloudesta erillisenä toimintana tai maatilalla ei ole varsinaista tuotantoa -> toiminta liiketoimintaa, josta saatavaa tuloa verotetaan elinkeinotoiminnan tulona
- Kun tulot kertyvät pääasiassa ratsastuksen opetuksesta, ratsastusterapiasta tai muiden ratsastuspalveluiden tarjoamisesta, toiminta voi olla maatalouden sivukeino vain, jos tilalla harjoitetaan varsinaista maataloutta ja ratsastuspalvelut liittyvät jollakin tavalla siihen
- Tallipaikkojen vuokraamisesta saadut tulot ovat pääasiassa pääomatuloa, mutta jos rakennus sijaitsee maatilalla -> maatalouden tuloa

Tulolähdejako hevosalalla (jatkuu)

- Jos tallipaikkojen vuokraamiseen sisältyy hevosten hoito- ja ruokintapalveluita, kyse ei ole pelkistä vuokratuloista, vaan toimintaa arvioidaan kokonaisuutena
- Jos tallipaikkojen vuokraaminen täyttää elinkeinotoiminnan tunnusmerkit -> vuokratulot elinkeinotoiminnan tuloa
- Maatilalla harjoitettu tallipaikkojen vuokraus palveluiden kanssa voi olla myös maatalouden sivuelinkeino
- Jos talli ei kuulu maatalouteen eikä toiminta ole elinkeinotoimintaa -> vuokratulot verotetaan pääomatulona ja hoito- ja ruokintapalveluista saadut tulot ansiotulona

Harrastusluonteisen toiminnan tunnusmerkit

- Harrastusluonteisena toimintana pidetään yksinomaan kilpailutarkoituksessa tapahtuvaa ravi- tai ratsuhevosten pitämistä vähäisessä määrin harjoitettuna
- Elinkeinotoimintaa se voi olla vain, jos elinkeinotoiminnan tunnusmerkit täyttyvät ja toiminnalla on vakaa tulonhankkimistarkoitus.
- Harrastusluontoisesta toiminnasta syntyy usein enemmän menoja kuin tuloja -> useiden vuosien ajan tappiota tuottanutta toimintaa pidetään usein harrastustoimintana
- Jos toimintaa verotetaan TVL:n mukaan, harrastustoiminnan tappiota ei voi vahvistaa

Eri yritysmuotojen verotus - elinkeinonharjoittajat

- Elinkeinonharjoittajia verotetaan kuten luonnollisia henkilöitä, eli hänen pääomatulojen- ja ansiotulojen perusteella
- Pääasiallisesti pääomatuloa on elinkeinontulosta nettovarallisuudelle laskettu 20 % vuotuinen tuotto, sen ylittävä osa on ansiotuloa
 - Pääomatulo-osuudeksi voi myös vaatia 10 % vuotuisen tuoton
 - Mietittävä edullisin vaihtoehto; jos tulot alle 45 000, ansiotulojen vero lievempää kuin pääomatulon
- Nettovarallisuus lasketaan tuloverolaissa säädetyllä tavalla varojen ja velkojen erotuksena, lisäksi siihen luetaan määrä, joka on 30 % verovuoden aikana maksettujen palkkojen määrästä

Eri yritysmuotojen verotus - maataloudenharjoittaja

- Maataloudenharjoittajan tulos lasketaan MVL:ssä säädetyllä tavalla
- Jaettava yritystulo saadaan vähentämällä maatalouden tuloksesta maatalouden aikaisempien vuosien tappiot
- Tulo jaetaan maataloudenharjoittajan pääoma- ja ansiotuloksi
- Pääomatuloksi lasketaan määrä, joka vastaa 20 % vuotuista tuottoa maatalouden nettovarallisuudelle
 - Prosentiksi voi myös valita 10 % tai 0 %
- Maatalouden nettovarallisuus lasketaan vähentämällä maatalon varoista velat
 - Varoihin ei lueta maataloustuotantoa varten pidettäviä eläimiä, omasta maataloudesta saatuja tuotteita, maatalouden harjoittamista varten tarvittavia lannoitteita, rehuja, siemeniä tai muita vastaavia tarvikkeita

Eri yritysmuotojen verotus - Elinkeinoyhtymät

- Mm. avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö
- Ei veroteta itsenäisinä verovelvollisina, vaan niille vahvistetaan elinkeinotoiminnan tai muun tulolähteen tulos, joka jaetaan osakkaille heidän henkilökohtaisena tulonaan verotettavaksi
 - Tappiota ei kuitenkaan jaeta yhtiömiehille, vaan ne vähennetään seuraavien vuosien tuloksesta
- Yhtiömiesten osuus henkilöyhtiön tulosta voi olla pääomatuloa, ansiotuloa tai molempia
- Yhtiömiehen pääomatulo-osuus lasketaan edellisen vuoden nettovarallisuudesta, johon on lisätty 30 % edeltäneen vuoden maksettujen palkkojen määrästä
- Yhtiömiehen pääomatuloa on 20 % hänen osuudestaan pääomatulon laskentaperusteesta

Eri yritysmuotojen verotus - Yhteisöt

- Mm. osakeyhtiö, osuuskunta ja säätiö
- Yhteisön tulovero on 20 % verotettavasta tulosta
- Verotulo jaetaan lain mukaisesti valtion, kunnan ja seurakuntien kesken
- Yhteisöt ovat itsenäisiä verovelvollisia
- Osakkeenomistajan saamat osinkotulot ovat joko kokonaan tai osittain veronalaista tuloa
 - Laskentaan ja siihen, onko tulo ansio ja/tai pääomatuloa vaikuttaa se, onko osinko saatu listatusta vai listaamattomasta yhtiöstä sekä saadun osingon määrä

Yrittäjävähennys

- Elinkeinonharjoittajat, maataloudenharjoittajat ja maatalousyhtymän osakkaat sekä elinkeinoyhtymän osakkaat saavat 5 % yrittäjävähennyksen elinkeinotoiminnan tai maatalouden tulolähteen tulosta, josta on vähennetty aikaisempien vuosien tappiot
- Vähennyksen voi saada vain luonnollinen henkilö tai kuolinpesä
- Verohallinto laskee yrittäjävähennyksen automaattisesti yrittäjän tai osakkaan puolesta
- Vähennys tehdään ennen jakamista ansio- ja pääomatuloksi
- Vähennyksen määrän näkee omasta veropäätöksestä

Poistot hevosalalla

- Poistoja tehdään vuosittain yrityksen pidempään käyttöön tarkoitettusta taseeseen kirjatusta omaisuudesta
- Tallirakennuksen enimmäispoisto on 7 % menojäännöksestä, jos toiminta on elinkeinotoimintaa
- Jos toimintaa verotetaan MVL:n mukaan, enimmäispoisto tallirakennuksesta on 10 % menojäännöksestä
- Rakennuksen tekniset laitteet poistetaan verotuksessa enintään 25 % poistoin laitteiden menojäännöksestä
- Hevosista voidaan tehdä enintään 25 % vuotuiset poistot niiden hankintamenosta, jos toiminta on elinkeinotoimintaa
- MVL:n mukaisesti hevosten hankintamenot poistetaan vuosikuluna tai yhtä suurin vuotuisin poistoin kolmessa vuodessa
- Myyntihevosten katsotaan kuitenkin kuuluvan vaihto-omaisuuteen -> ei poistoja

Arvonlisäverovelvollisuus

- Arvonlisävero (ALV) on kulutusvero, jonka maksaa tavaroiden ja palveluiden lopullinen kuluttaja
- Myyjät, jotka ovat verovelvollisia tilittävät arvonlisäveron myynneistään valtiolle
- Myyntien verosta vähennetään hankinnoista maksettu vero (vain arvonlisäverovelvollisesta toiminnasta aiheutuneet hankinnat ja menot)
- Pääsäännön mukaan verovelvollisen tulee suorittaa arvonlisäveroa kaikista tavaroiden ja palveluiden myynnistä
- Osa myynnistä on säädetty arvonlisäverottomaksi
 - Esim. kiinteistönluovutukset, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut

Alarajahuojennus

- Jos arvonlisäverovelvollinen harjoittaa pienimuotoista toimintaa (liikevaihto alle 30 000 euroa), maksettavasta arvonlisäverosta voi saada alarajahuojennusta
- Jos liiketoiminta on vähäistä (liikevaihto alle 10 000 euroa), verovelvolliseksi ei tarvitse rekisteröityä ollenkaan
- Alarajahuojennus lasketaan kaavalla:

$$\frac{(\text{liikevaihto} - 10\,000\text{ €}) \times \text{vero}}{20\,000\text{ €}}$$

vero - 20 000 €

Arvonlisäprosentit

- Suomessa tällä hetkellä käytössä olevat arvonlisäveroprosentit ovat 24 %, 14 % ja 10 %
- Yleinen veroprosentti on 24 %
- Alennettua 14 %:n verokantaa käytetään elintarvikkeisiin ja rehuaineisiin
- Alennettua 10 %:n verokantaa käytetään mm:
 - Kirjat
 - Liikuntapalvelut
 - Lääkkeet
 - Majoitus

Arvonlisäveroprosentit hevosalalla

- Ohjattuun ratsastukseen sovelletaan alennettua 10 % verokantaa
 - Myyjä luovuttaa asiakkaalle maneesin tai muun vastaavan tilan käyttöoikeuden, hevosen ja muut välineet
 - Myyjä valvoo ratsastusta ja antaa tavanomaista ohjeistusta lajin harrastamiseen
- Ratsastuksen valmennus on opetuspalvelua ja yleisen 24 % verokannan alaista
- Ratsastusvaelluksiin sovelletaan 10 %:n alennettua verokantaa, jos niihin ei liity elämyksellisiä lisäpalveluita
- Ratsastusleireihin sovelletaan majoituksen ja ratsastuksen (jos ei kyse lajiteknisestä opetuksesta) osalta alennettua 10 % verokantaa ja ruokailun osalta 14 % verokantaa

Arvonlisäveroprosentit hevosalalla (jatkuu)

- Ratsastusterapia on verotonta palvelua, jos tietyt edellytykset täyttyvät
 - Terapian antajan tulee olla terveydenhuollon ammattihenkilö ja hänen on täytynyt suorittaa ratsastusterapeuttikoulutus
- Tallipaikan vuokraus ilman palveluja on katsottu arvonlisäverolaissa verottomaksi kiinteistön luovuttamiseksi, jos siitä on tehty pitkäaikainen sopimus
- Jos tallipaikan vuokraamiseen sisältyy hoitopalveluita, sovelletaan 24 %:n yleistä verokantaa
- Pelkän maneesin tai kentän vuokraamiseen sovelletaan 10 % verokantaa
- Pelkkien rehujen myymiseen sovelletaan 14 %:n verokantaa

Vähennysoikeus

- Arvonlisäverovelvollisesta toiminnasta aiheutuvista menoista saa vähentää arvonlisäveron, joka sisältyy toiselta arvonlisäverovelvolliselta ostetun tavarahan tai palvelun hintaan
- Arvonlisäveroa ei saa vähentää silloin, kun hankinnat tulevat yrittäjän yksityiskäyttöön tai sellaiseen toimintaan, josta vähennyksiä ei saa tehdä
- Jos arvonlisäverovelvollinen harjoittaa sekä arvonlisäverovelvollista, että vähennykseen oikeuttamatonta toimintaa, verovelvollisen on tiedettävä, mihin toimintaan hankinnat kohdistuvat

Vähennysoikeuden rajoitukset

- Vähennyksiä ei saa tehdä, kun hankitaan seuraavia tavaroita ja palveluita:
 - asuntona, harrastustilana, lastentarhana tai muuna vapaa-ajanviettopaikkana käytettävät kiinteistöt tai sen käyttöön liittyvät tavarat ja palvelut
 - asunnon ja työpaikan väliseen kuljetukseen liittyvät tavarat ja palvelut
 - edustustarkoitukseen liittyvät tavarat ja palvelut
 - henkilöautot, moottoripyörät ja eräät muut kuljetusvälineet sekä niihin liittyvät tavarat ja palvelut
- Hevosalalla suoraan kilpailutoimintaan liittyvät menot ovat vähennyskelvottomia, koska palkinnot ovat arvonnisäverottomia

Verojen ilmoittamisen ja maksamisen määräajat

- Oma-aloitteiset verot (mm. arvonlisävero, työnantajasuoritukset) tulee ilmoittaa ja maksaa viimeistään kuukauden 12. päivä
- Ilmoitus annetaan OmaVerossa (paperilomakkeella ilmoittaminen vain poikkeustapauksissa)
- Työnantajasuoritukset ilmoitetaan 1.1.2019 lähtien maksetuista palkoista myös tulorekisteriin
- Ennakonpidätykset ilmoitetaan aina 5 päivän kuluessa palkan maksupäivästä
- Jos verokausi on neljännesvuosi, ilmoitus ja maksupäivä on kalenterivuosisineljänneksestä toisena seuraavan kuukauden 12. päivänä
- Jos verokausi on kalenterivuosi, ilmoitus ja maksupäivä on viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä

Verokauden pituus

- Verokauden pituus määräytyy liikevaihdon perusteella: jos liikevaihto on pienempi kuin 100 000, verovelvollinen voi valita verokauden pituuden

Liikevaihto yli 100 000 €

- Verokausi on aina kuukausi

Liikevaihto 30 001-100 000 €

- Kuukausi
- Neljännesvuosi

Liikevaihto 0-30 000 €

- Kuukausi
- Neljännevuosi (työnantajasuoritukset)
- Kalenterivuosi (arvonlisävero)

Lopuksi

- Vero-opas on kirjoitettu opinnäytetyön ohella ja siihen on tiivistetty opinnäytetyöhön kerätty tieto hevosalan verotuksesta
 - Verotus hevosalan yrityksissä – Eveliina Lampainen
- Opinnäytetyön lähteenä on käytetty pääasiassa Verohallinnon internetsivuja, sekä muita kirjallisuuden ja internetin lähteitä
- Opinnäytetyöhön on myös haastateltu kahta hevosalan asiantuntijaa: MTK:n hevosasiamies Maarit Hollmenia sekä Suomen Hippos Ry:n talous- ja henkilöstöpäällikköä Sanna Heinoa